This weekly newspaper was mailed on
Tuesday, July 15, 2003

Lietuvos nacionalinė
M.Mažvydo biblioteka

Alp (LK) 2466

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 28 (2783) 2003 JULY-LIEPA 15 • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS – LITHUANIAN WEEKLY • 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ON L5C 1T3 CANADA • www.tzib.com Nr. kaina – $1

Tenesibaigia žygdarbiai

Šiųmetinių iškilmių, švenčių, jubiliejų ir didelio tautiečių judėjimo sraute išnyra dar viena garbingoji sukaktis – Dariaus ir Girėno skrydžio per Atlantą ir tragiškos žūties 70-metis.

TURBŪT nebus per daug pasakyta, kad 1933 metais liepos 17 dieną verkė visa tauta, sužinojusi apie "Lituanicos" avariją Soldino miške. Po Stepono Dariaus ir Stasio Girėno mirties, jų iškilmingiausių laidotuvių Kaune, prasisklaidžius tautą slėgusiam liūdesiui, iškilo pasididžiavimas, kad vis dėlto tautoje, kuri kitiems tada atrodė tokia nežinoma, mažytė ir nereikšminga, dar esama didvyrių, savo žygdarbiais garsinančių Lietuvą. Jų amžinam atminimui netrukus pasipylė įvardijimai – jau po metų Lietuvoje buvo 300 Dariaus-Girėno gatvių, 24 aikštės, 18 tiltų, 8 mokyklos (LE IV t.). Įvardijimai tęsėsi ir nesustojo iki 1940 metų, kai Lietuvą okupavo komunistinė Rusija. Tada okupantai ir jo parankiniai į padanges ėmė kelti savuosius veikėjus, komunistų partijos pirmūnus bei vadus. Sąmoningai užmarštin gramzdino lietuvių tautai nusipelniusius asmenis, tarp jų, žinoma, ir Darių-Girėną. Dingo pastarųjų vardai iš gatvių ir kitų viešų vietų. Net ir iš mokyklų vadovėlių, kol naujų nebuvo, uolesni prisitaikėliai skubėjo išplėšti puslapius, kuriuose švytėjo tautos žymūnai bei didvyriai. O vis dėlto naujos sistemos kūrėjams bei vadovams nebuvo prieinama viena vieta – tai lietuvio širdis. Joje liko ir Steponas Darius, ir Stasys Girėnas, liko "Lituanica" ir visa, kas buvo užtarnautai šventa ir prasminga.

PRAŪŽUS žiauriam karo viesului, tautai išgyvenus okupacinę komunistinio režimo priespaudą, po septynių dešimtmečių nuo Dariaus ir Girėno žūties, šiandien nepriklausomoj Lietuvoj vėl galime laisvi, niekieno nevaržomi, nepersekiojami, atsiradus progoms, pagerbti savo didvyrius. Tai tarsi dovana už tai, kad reikėjo kentėti, kovoti; tai dovana už kiekvieną nelygioj kovoj kritusį laisvės kovotoją, Televizijos bokšto, seimo rūmų, Lietuvos sienų gynėją tomis rūsčiomis dienomis, kurios pavirto šventu stebuklu, skatinančiu vieningai dirbti ir kurti ateitį. Tai tartum papildymas Dariaus ir Girėno testamento, kuriame pabrėžta jų rizikingo žygio prasmė – skrydį skirti jaunajai Lietuvai. Ir dabar vėl, po trylikos nepriklausomo gyvenimo metų, galime kalbėti apie jaunystę tėvynės, laukiančios žygių jos garbei ir naudai. Šito niekada nebus per daug, nes pasirinkimas kaip tėvynę garsinti, kaip jai dirbti ir aukotis, yra be galo didelis. Džiaugiamės matydami, kaip alpinistai, garsindami savo tėvynę, kelia trispalvę Everesto viršukalnėje, didžiuojamės akrobatiniais lakūnais, kokių pasaulyje nėra daug, apdovanojame sportininkus, menininkus, kūrėjus; su pagarba tariame vardus tų tautiečių, kurie įvairiais būdais ir atvejais, darbais bei žygiais garsina Lietuvą. O labai liūdime, kai išgirstame apie kitokius garsinimus, tautai garbės nedarančius. Sukčiavimai, vagystės, nelegalūs verslai, išnaudojimai, apgavystės, net žudymai nuskamba per pasaulį slegiančiai. "Kiss me, I am Lithuanian" – jaunimo mėgstamas ant marškinėlių užrašas ar tik nebus paskatinimas siekti, kad visi būtume to verti, kad pasireklamavimas, kas esi ir kvietimas nebūtų absurdiškai tuščias. **Č.S.**

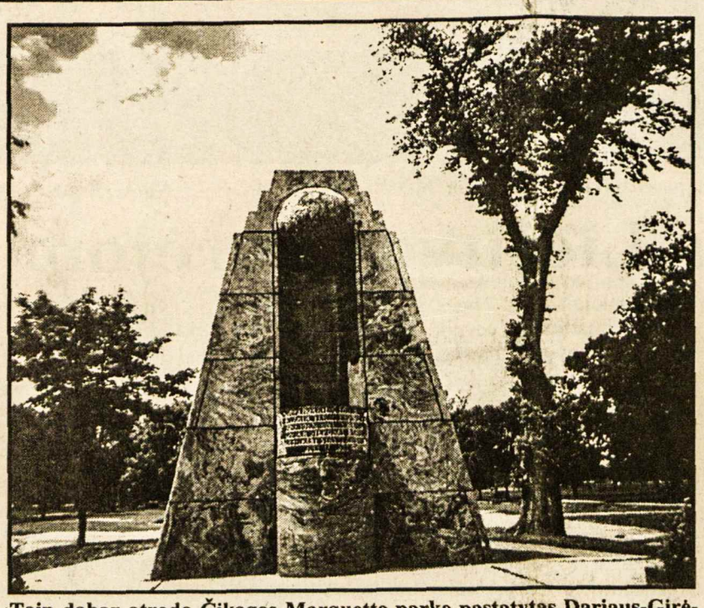

Taip dabar atrodo Čikagos Marquette parke pastatytas Dariaus-Girėno paminklas, kuris buvo atidengtas 1935 metais, o atnaujintas prieš 4 metus. Šiemet sueina 70 metų nuo šių Atlanto nugalėtojų istorinio skrydžio Nuotr. Ed. Šulaičio

Iškilmėse prie Mindaugo paminklo atidengimo liepos 6 d. dalyvavo garbingiausi Lietuvos pareigūnai ir svečiai Nuotr. *Lietuvos ryto*

Savaitė Lietuvoje

Mindaugo karūnavimo šventė

Lietuvoje liepos 5-6 d.d. buvo iškilmingai atšvęsta Mindaugo karūnavimo 750 metų jubiliejus. Atvyko Švedijos karalius Karl XVI Gustav ir karalienė Silvija, Liuksemburgo didysis hercogas Henry ir hercogienė Maria Teresa, taip pat įvairių kitų valstybių vadovai – Estijos, Lenkijos prezidentai, kiti pareigūnai, atstovai iš miestų, susigiminiavusių su Vilniumi.

Jubiliejui paminėti Vilniuje buvo surengti įvairūs koncertai. Ryšium su Pasaulio lietuvių dainų švente liepos 1 d. Vingio parke vyko roko opera *Velnio nuotaka*, liepos 2 – šventei sukurta oratorija *Mūsų Lietuva*, atlikta Vilniaus katedros aikštėje, liepos 3 vyko folkloro diena Sereikiškių parke ir Taikomosios dailės muziejuje buvo pristatyta atnaujinta paroda *Krikščionybė Lietuvos mene*, Valstybiniame muziejuje – paroda *Lietuvos Didžioji Kunigaikštystė ir Rusija 13-18 a.*, vakare – ansamblių vakaras Kalnų parke.

Liepos 5, šeštadienį, vyko šokių dienos programa Žalgirio stadione, Karaliaus Mindaugo tilto atidarymo iškilmės. Taip pat buvo atidarytas Martyno Mažvydo bibliotekos naujasis priestatas. Kardinolo Audrio Juozo Bačkio iniciatyva Vilniaus arkivyskupo rūmuose surengta iškilminga konferencija – *Karalius Mindaugas – krikščionis.*

Sekmadienį minios dalyvavo vėliavos pakėlime S. Daukanto aikštėje, paminklo Lietuvos karaliui Mindaugui atidengime. Vakare šventė užsibaigė dainų dienos koncertu Vingio parke. Tai buvo gausiausias dalyvių skaičiumi koncertas – buvo daugiau kaip 20,000 šventės choristų, muzikantų ir šokėjų iš Lietuvos ir įvairių pasaulio valstybių, rašo ELTA/LGTIC.

Kitose Lietuvos vietovėse taip pat vyko įvairūs koncertai ir kiti šventiniai renginiai.

Lietuvos monetų kalykloje nukaldintas tamsinto žalvario Mindaugo karūnavimo 750-osioms metinėms skirtas medalis, sukurtas skulptoriaus Juozo Kalinausko.

Pairo prekybos santykiai

Latvijos seimui patvirtinus rinkos apsaugos priemonių įstatymą, Lietuvai nustatyta importo kvota metams- 254.4 tonos kiaulienos ir 8.6 tonos kitų gaminių. Tai sumažino Lietuvos eksporto galimybes į kaimyninę valstybę net 7 kartus. Pernai Lietuva eksportavo į Latviją 1861 toną kiaulienos. Taip pat be jokio pagrindo neišduota automatinė viza miltams ir kitiems dalykams. Lietuvos užsienio reikalų ministerio Antano Valionio teigimu, tai pažeidžia su Latvija pasirašytą laisvosios prekybos sutartį.

Seimo Užsienio reikalų komiteto pirmininkas Gediminas Kirkilas Lietuvos santykius su Latvija laiko gana įtemptais. Nei Latvijos prezidentė, nei premjeras, nei seimo pirmininkė nedalyvavo jubiliejiniuose Lietuvos valstybės – karaliaus Mindaugo karūnavimo 750 metų – renginiuose. Jo teigimu, Baltijos valstybės pereina į kitokį – konkurencijos laikotarpį, konkuruoja ekonominėje plotmėje. Lietuva pirmauja, nes patyrė 9% ekonominį pakilimą. Dar viena įtemptų santykių priežastimi jis nurodė Latvijos seimo neratifikuotą jūros sienos sutartį. Šią vasarą valdžios atstovai turėtų išnaudoti neformalių susitikimų galimybes ieškant būdų padėčiai pagerinti.

Aptarė misiją ES

ELTA/LGTIC žiniomis, Vilniuje birželio 27 d. vyko apskritojo stalo diskusija apie Lietuvos misiją Europos sąjungoje "Kokia turi būti Lietuvos Europos politika?" Užsienio reikalų ministeris Antanas Valionis pabrėžė, kad Lietuvos misija Europoje pirmiausia turi būti nuosekli ir kryptinga, paremta konkrečiais politiniais ir ekonominiais interesais. Įtvirtinus Lietuvos europinius siekius interesų atstovavimo tęstinumą, reikės tai užtikrinti spalį prasidėsiančioje ES tarpvyriausybinėje konferencijoje, o vėliau konkrečiai įsitraukiant į naujo ES biudžeto svarstymus. Jo teigimu, nors Stojimo derybos baigėsi, europinės daugiašalės derybos Briu-

(Nukelta į 2-rą psl.)

Diduomenė lenkėjo, liaudis tesėjo

Lietuvių kalba XV-XVII amžiuje, kai bajorija ėmė kalbėti poniškai – lenkiškai, o liaudis ir toliau kalbėjo lietuviškai

Prof. ZIGMAS ZINKEVIČIUS

Kuriantis Lietuvos valstybei, tik vieni lietuviai Rytų Europoje buvo išlikę pagonys. Visi jų kaimynai buvo krikščionys. LDK rytuose gyvenantys slavai jau seniai buvo pakrikštyti ir priklausė Rytų Bažnyčiai. Vadinasi, kur krikštijant lietuvius buvo pastatytos katalikiškos bažnyčios, anuomet turėjo gyventi lietuviai. Viena iš tokių bažnyčių buvo pastatyta tolokai rytuose esančiuose Obolcuose (tarp Oršos ir Vitebsko). Lenkų istorikas J. Ochmanskis, ištyręs senovės Obolcų dokumentų asmenvardžius ir vietovardžius, priėjo prie išvados, kad tuo metu ten gyventa lietuvių. Tik dėl jų kilmės mokslininkai nesutaria: J. Ochmanskis (*Acta Baltico-Slavica*, V, 147-158) mano juos buvus išlikusią iš seno lietuvišką baltų atplaišą, bet A. Nepokupnas (*Movoznavstvo*, 1969, Nr. 3, 25-28) linkęs laikyti juos vėlesniais atsikėlėliais.

Lietuvių kalbą LDK vartojo ir už etnografinės Lietuvos ribų buvę valstybės pareigūnai lietuviai, daugiausia didikai ir žemių valdytojai, taip pat karinių įgulų nariai, J. Ochmanskio žodžiais tariant, ten sudarę "viešpataujantį bei privilegijuotą sluoksnį".

Lietuvių kalba anuomet nebuvo tiktai namų bei privataus gyvenimo kalba. Ji buvo vartojama ir viešajame valstybės gyvenime, betgi tiktai kaip šnekamoji, o ne rašomoji kalba. Kuriantis valstybei iš pradžių vidaus gyvenime galima buvo daug kur apsieiti ir be raštų. Ir vėliau lietuvių kalba, matyt, buvo sprendžiami valstybės reikalai Ponų taryboje. Yra žinių apie jos vartojimą netgi diplomatiniuose pasitarimuose su kitų valstybių atstovais. Antai Gdansko pasiuntinių ataskaitoje apie Vilniuje 1492 m. vykusias derybas su didžiuoju kunigaikščiu Kazimieru ir jo didikais rašoma, kad buvę daug tariamasi ir lenkiškai, ir lietuviškai, ir rusiškai.

Su valdžios potvarkiais, paskelbtais kanceliarine slavų kalba, lietuvių bajorai anuomet turėjo būti supažindinami lietuviškai. Teismo procesai etninėje Lietuvoje vyko lietuvių kalba, nes jokiame ano meto dokumente nėra nė mažiausios užuominos, kad prie kurio nors teismo ar srities valdytojo įstaigos būtų buvęs vertėjas. Rytų Prūsijoje tokie vertėjai buvo, nes ten įstaigų kalba buvo ne lietuvių, bet vokiečių. Liaudis tada ir Lietuvoje, ir Prūsijoje kitų kalbų, išskyrus lietuvių, nemokėjo. Vadinasi, LDK teisėjai ir raštininkai buvo lietuviai arba suprato lietuviškai, tik pagal įsigalėjusią tvarką protokolus rašė kanceliarine slavų kalba, vėliau lenkiškai. Kartais atskiros teismų priesaikos būdavo įrašomos ir lietuviškai. Tiesa, tokių išliko tik pradedant XVII a. pradžia (1624 m.), bet jų kalba rodo, kad formulavimai paveldėti iš daug ankstesnių laikų.

Lietuvių kalbos, kaip anuomet valdančiojo valstybės sluoksnio šnekamosios kalbos, reikšmę rodo ir lietuviškos kilmės valdinė-juridinė terminologija LDK kanceliarinėje slavų ir vėliau vietos lenkų kalbose.

Po krikšto turėjo atsirasti šiek tiek ir religinių tekstų lietuvių kalba. Juk bažnytinėje praktikoje be poterių, maldų ir giesmių nebuvo įmanoma išsiversti. Žmonės negalėjo išlaikyti viską atmintyje, be jokių užrašų. Mokytų lietuvių, galėjusių anuomet parengti pirmuosius lietuviškus tekstus, buvo nemaža. Vėliau pasirodžiusiose lietuviškose knygose, ypač M. Mažvydo katekizme, aptinkame nemaža archajiškų poterių ir šiaip jau maldų formulių, tradicijos būdu perduotų iš senesnių laikų. Vis dėlto bent iki XV a. pabaigos lietuviškų religinių tekstų gausiai būti negalėjo. Juk ir Lenkijoje, kur krikščionybė buvo priimta gerokai anksčiau, viduramžiais lenkiškų tekstų būta visai nedaug.

Yra žinių, kad XV a. pabaigoje ir XVI a. pirmojoje pusėje lietuvių kalba, kaip šnekamoji, buvo dar plačiai vartojama visų lietuvių – ir didikų, ir eilinių bajorų, ir Vilniaus bei kitų miestų gyventojų. Antai lenkiškoje aplinkoje išaugintą Jogailos sūnų Kazimierą, kuris dar vaikas buvo parsikviestas iš Krokuvos į Vilnių ir čia iškilmingai paskelbtas didžiuoju kunigaikščiu (valdė 1440-1492 m.), Lietuvos didikai specialiai mokė lietuvių kalbos ir papročių. Didikų bažnytiniams poreikiams tenkinti anuomet pranciškonų vienuolynas Vilniuje laikė lietuviškai mokančius pamokslininkus ir išpažinties klausytojus. Iš vidutiniųjų bajorų kilęs Abraomas Kulvietis (tėvai turėjo dvarus apie Kulvą, Ariogalą, Vilnių), labai išsilavinęs ir mokytas žmogus (profesoriavęs Karaliaučiaus universitete), 1545 m. mirdamas Lietuvoje prašė susirinkusių savo artimųjų, žinoma, bajorų, kad giedotų lietuviškas giesmes, kurias pats į lietuvių kalbą buvo išvertęs. Taigi diduomenė ir kalba, ir kultūra dar nebuvo pastebimiau nutolusi nuo liaudies masių.

Apie XVI a. pradžią prie valstybės vairo šalia didikų vis labiau ėmė veržtis bajorai. Jie kėlė viešumon ir savąją kalbą, ta forma, kuria ji buvo vartojama, būtent, šnekamosios kalbos forma. Steigiant naujas bažnyčias ir gerinant senųjų bažnyčių aprūpinimą, bajorai ėmė reikalauti, kad klebonai lenkai laikytų lietuvių kalba mokančius vikarus. Šis reikalavimas buvo įrašytas ir į 1528 m. Vilniaus vyskupijos statutą. Žygimanto Senojo 1511 m. įsakyme Semeliškių klebonui liepiama skaityti evangelijas ne tik lenkiškai, bet ir lietuviškai. Net mokyklose, steigiamose prie parapijų bažnyčių, 1528 m. statutu buvo įsakyta mokyti lietuvių ir lenkų kalbomis.

Visa tai rodo, kad XVI a. pirmojoje pusėje lietuvių kalba etninėje Lietuvoje dar buvo vartojama visų sluoksnių gyventojų, be to, ji vartota ne tik namų reikalui, bet ir valdžios įstaigose, bažnyčiose, mokyklose.

XV a. pabaigoje ir XVI a. pradžioje turėjo gerokai padaugėti ir į lietuvių kalbą išverstų religinių tekstų. Matyt, būta ir didokų rankraščių. Antai minėtame 1528 m. statute įsakoma Vilniaus vyskupijos steigiamose mokyklose aiškinti "šventąsias evangelijas bei Povilo laiškus lygiai abiem, lietuvių ir lenkų kalbomis". Toks įsakymas būtų nesuprantamas, jeigu evangelijos ir Povilo laiškai nebūtų buvę išversti į lietuvių kalbą arba bent, statutą išleidus, nebūtų parūpintas jų vertimas.

Vėliau, atsiradus spaudai, rankraštiniai tekstai neteko reikšmės. Niekas jų nerinko, nesaugojo. Kaip nereikalingas balastas greit jie nusimetė ir ilgainiui visai pragaišo, išskyrus vieną kitą nuotrupą, kuri išliko, patekusi tarp saugomų dokumentų arba, kaip seniausias žinomas lietuviškų poterių tekstas, išliko įrašytas į spausdintos lotyniškos knygos tuščią puslapį.

Krikšto metu lietuvių kalba nebuvo vienalytė. Būta tam tikros tarminės diferenciacijos. Didėjant valstybės centralizacijai, plečiantis ekonominiam ir kultū-

(Nukelta į 2-rą psl.)

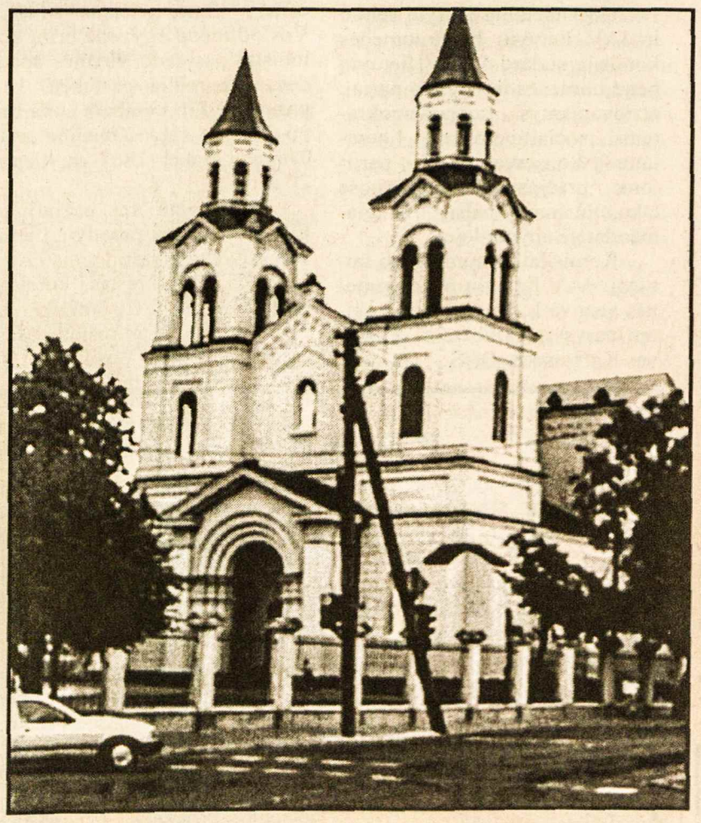

Per karą nukentėjusi atnaujinta Vilkaviškio katedra Ntr. Ed. Šulaičio

Šiame numeryje

Tenesibaigia žygdarbiai
Pabrėžta jų rizikingo žygio prasmė – skrydį skirti jaunajai Lietuvai

Diduomenė lenkėjo, liaudis tesėjo
Lietuvių bajorai anuomet turėjo būti supažindinami lietuviškai

Ne tokios Lietuvos norėjom
Žuvo ir kunigaikščių Lietuva, ištirpusi slavų jūroje

Lietuvos sienų apsauga
Nelegalūs migrantai į Lietuvą dažniausiai patenka iš Gudijos

Ginčas dėl žemės privatizavimo
Patį bokštą su smaile restauruos tikinčiųjų lėšomis

"Mokslo Lietuva"
Jis kiekviename numeryje paruošia daugiau kaip pusę medžiagos

Kražių 750-mečiui artėjant
Sugebėjimais ir užsispyrimu sužavėjo Amerikos lietuvius

KANADOS ĮVYKIAI

Žiemos olimpiada Vankuveryje

Tarptautinio olimpinio komiteto (IOC) nariai, susirinkę Čekijos sostinėje Prahoje, liepos 2 dieną paskelbė vietovę, laimėjusią komiteto įgaliojimą rengti 2010 metų Žiemos olimpines žaidynes. Po praeito IOC atrankos posėdžio šioms žaidynėms rengti buvo likę tik trys kandidatai: Austrijos Salzburgas, Pietų Korėjos Pyeongchang ir Kanados Vankuveris. Šio komiteto posėdžio pirmajame balsavime visų nustebimui pirmavo Pyeongchang su 51 balsu (vos trijų balsų stigo iki laimėjimo ribos – 54 balsų); antroje vietoje liko Vankuveris su 40 balsų ir trečioje – Salzburgas, kuris iškrito iš balsavimo eigos. Antrame balsavime laimėtojui reikėjo surinkti 55 balsus. Rezultatas: Vankuveris gavo 56 balsus, Pyeongchang – 53 balsus.

Šiuo laimėjimu džiaugėsi ne tik Kanados delegacija Prahoje, kurios tarpe buvo ir pats min. pirmininkas Jean Chretien, daug Kanados sporto žymūnų bei ankstyvesnių olimpinių žaidynių medalininkų, bet ir 15,000 Vankuverio gyventojų bei jų svečių, kantriai laukusių balsavimo rezultatų Vankuverio *General Motors Place* arenoje. Vankuverio laimėjimas aiškinamas ne tik dėl gerai paruošto, apie $35 mln. kainavusio, pasiūlymo olimpiniam komitetui, bet ir politiniais IOC narių ėjimais. Keletas Europos vietovių – Londonas, Paryžius, Madridas, Maskva – ruošiasi siūlytis į 2012 Vasaros olimpinių žaidynių rengėjus. Jei Salzburgas būtų laimėjęs 2010 olimpiados rengimą, visų tų europiečių viltys būtų žlugusios. Taip, kaip dabar laimėjus Vankuveriui, Toronto siūlymasis 2012 olimpiadai būtų bergždžias. Pietų Korėjos pralaimėjimą galima gal būtų paaiškinti neramumais ir ginklų demonstravimu Korėjos pusiasalyje. Iš kitos pusės, Vankuverio laimėjimas antrą kartą pasisiūlius (pirmas buvo 1976 m. Žiemos olimpiadai) buvo laimingas įvykis: Montrealis 1976 m. olimpiados rengimą laimėjo, tik septintą sykį pasisiūlęs (pralaimėjo 1932, 1936, 1944, 1956 m. Žiemos žaidynes ir 1944, 1956 m. Vasaros žaidynes). Kalgaris buvo laimingesnis, laimėjo 1988 m. Žiemos žaidynes iš trečio bandymo (pralaimėjo 1964, 1968 m.).

Vankuverio pasiūlyme 2010 Žiemos žaidynės vyks trijose vietovėse: pačiame Vankuveryje, Cypress ir Whistler vietovėse. Vankuveryje bus atidarymo ir užbaigimo iškilmės, olimpiečių kaimelis, ledo ritulio, figūrinio čiuožimo, lenktynių pačiūžomis,

(Nukelta į 6-tą psl.)

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI
THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada.
Tel. 905 275-4672 FAX 905 290-9802 E-mail: tevzib@pathcom.com
www.tzib.com
PAP Registration No. 09408. CPM 1001760

LEIDĖJAS: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai". REDAGUOJA: kun. dr. Pr. Gaida, R. Sakalaitė-Jonaitienė, Č. Senkevičius, G. Gaižutienė. Metinė prenumerata – $45, rėmėjo – $55, garbės – $65. Oro paštu į užjūrius – $170, paprastu paštu – $60. Amerikoj – JAV dol. Pavieniai nr. – 1 doleris. Adresų keitimo reikalu kreiptis į "TŽ" administraciją. Skelbimai ruošiamam nr. priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

Tėviškės žiburiai (The Lights of Homeland, USPS 740-550) is published weekly, except 1st and 2nd week in August and 4th week in December by Lithuanian Canadian R.C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc., 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Phone: 905 275-4672. U.S. office of publication: 2221 Niagara Falls Blvd., Niagara Falls, NY 14304-5709. Subscriptions: regular $45.00, patron $55.00, sponsor $65.00 per year. Airmail overseas – $170, regular mail overseas – $60. PERIODICALS Postage paid at Niagara Falls, NY. US POSTMASTER: send address changes to: "Tėviškės žiburiai", P.O. Box 1072 Niagara Falls, NY 14304. CANADA POST: send address changes to 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3. Printed in Canada. ISSN 0040-4063.

We acknowledge the financial assistance of the Government of Canada, through the Publications Assistance Program (PAP), toward our mailing costs.

Rusijos žala Lietuvai ir išeivijai

JAV lietuvių bendruomenės atstovai, posėdžiaujantys bendroje komisijoje su seimo nariais, ragina spausti Rusiją dėl okupacijos žalos atlyginimo Lietuvai.

"Sovietų okupacija padarė didžiulę žalą Lietuvos ekonomikai. Reikia dabar Rusiją spausti, kad ji apsiimtų tą žalą Lietuvai atlyginti", seime šurengtoje spaudos konferencijoje sakė komisijos narys, JAV lietuvis Vytas Maciūnas.

"Kelti tą padarytą žalą reikia visą laiką, nes žuvo daug mūsų tautiečių ir Lietuvoje, ir Sibire. Mūsų tautai yra padaryta nežmoniška žala. Aš manau, kad šių dalykų reikia nebijoti kelti", - pritarė JAV lietuvių bendruomenės ir seimo komisijos pirmininkė Liūda Rugienienė.

Klausimas dėl SSRS okupacijos žalos atlyginimo JAV lietuvių iniciatyva buvo svarstomas praėjusią savaitę seime vykusiame komisijos posėdyje.

Praėjusios kadencijos seimas 2000-ųjų pavasarį priėmė įstatymą, įpareigojusį vyriausybę derėtis su Maskva dėl 1940-1990 metais trukusios SSRS okupacijos padarytos žalos atlyginimo. Speciali tarpžinybinė komisija šią žalą įvertino apie 80 bln. litų. Lietuvos atstovai pateikė Rusijai žalos atlyginimo reikalavimą, kurį Maskva atmetė.

Dešiniųjų dauguma, priimdama įstatymą, teigė, jog juo įgyvendinama praėjusio dešimtmečio pradžioje Lietuvos gyventojų plebiscite patvirtinta nuostata, jog okupacijos padaryta žala turi būti atlyginta. Oficialioji Maskva įvertino įstatymą kaip nedraugišką žingsnį ir porai metų faktiškai įšaldė abiejų šalių dialogą.

Praėjusią savaitę komisijos posėdyje kalbėjęs seimo Užsienio reikalų komiteto (URK) pirmininkas Gediminas Kirkilas teigė, jog konservatorių ir krikščionių demokratų daugumos priimtas įstatymas "trukdo pradėti realias derybas" dėl žalos atlyginimo bei apsunkino Lietuvos ir Rusijos sienos sutarties ratifikavimą valstybės Dūmoje.

"Mano nuomone, vienašališkas kokios nors šalies sprendimas kitai šaliai paprasčiausiai negalioja. Tarptautinės teisės požiūriu įstatymas turi nemažai silpnų vietų", pažymėjo jis.

G. Kirkilas taip pat teigė, jog minėtas įstatymas kliudo susigrąžinti iš Rusijos 1991 metais nusavintus keliolika milijonų JAV dolerių, kuriuos Lietuvos gyventojai laikė buvusios Sovietų Sąjungos užsienio prekybos banke "Vnešekonombank". Rusija šią skolą pripažino, tačiau, pasak URK pirmininko, atsisako grąžinti indėlius motyvuodama tuo, kad Lietuva galinti tai pradėti traktuoti kaip žalos įstatymo realizavimo pradžią.

Birželio pradžioje Vilniuje lankantis Rusijos tarybos pirmininkui Sergejui Mironovui, seimo pirmininkas Artūras Paulauskas pažadėjo iškelti parlamente klausimą dėl SSRS okupacijos žalos atlyginimo įstatymo likimo, jeigu Rusija sutiktų pradėti derybas šiuo klausimu.

Visą savaitę seime posėdžiavusi komisija priėmė rezoliuciją, raginančią vyriausybę įsteigti išeivijos arba Diasporos departamentą. "Reikalingas departamentas, kuris dirbtų tik dėl diasporos, nes išvykimas iš Lietuvos didėja. Dabar užsienyje jau tikrai yra per milijoną lietuvių, o Lietuvai įstojus į Europos sąjungą ši migracija gali dar padidėti", - sakė komisijos pirmininkė L. Rugienienė. Jos nuomone, užsienyje gyvenančius lietuvius labiau tiktų vadinti ne "išeiviais", bet "diaspora", kadangi užsienyje gimę lietuviai nelaiko savęs išeiviais. Šiuo metu prie Lietuvos vyriausybės veikia Tautinių mažumų ir išeivijos departamentas.

1995 metais sudarytą seimo ir JAV lietuvių bendruomenės komisiją sudaro 5 JAV lietuvių bendruomenės ir 4 seimo nariai, atstovaujantys socialdemokratams, socialliberalams, liberalams ir konservatoriams – partijoms, praėjusiuose rinkimuose iškovojusioms balsus daugiamandatėje apygardoje.

Komisijai pirmininkauja minėtoji JAV lietuvių bendruomenės atstovė L. Rugienienė ir seimo narys socialliberalas Vaclovas Karbauskis. **BNS**

JAV LB ir Lietuvos seimo komisija, posėdžiavusi Vilniuje š.m. birželio 23-27 d.d. Nuotr. Ž. Beliausko

Ne tokios Lietuvos norėjom

VYTAUTAS P. ZUBAS

Birželio pradžioje žiniasklaida prisiminė 15-tą sąjūdžio gimtadienį. Kalbėta ir rašyta buvo gana šykščiai tiek seime, tiek spaudoje. Net pačių Sąjūdžio kūrėjų kalbos buvo blankios, be pakilios nuotaikos ir turėjo vieną ir tą pačią potekstę: ar tokios Lietuvos norėjom? Su nostalgija prisiminta dienos, kai rankom susikabinusių žmonių grandinė sujungė Vilnių ir Taliną, pasirengimai ginti seimo rūmus, kova prie TV bokšto, kur sovietų tankai traiškė žmones. Niekas nepaneigs, kad tai buvo Lietuvos žmonių puikiausios patriotizmo dienos ir tokios išliks krašto istorijoje.

Tačiau toks spontaniškas krašto sukilimas turėjo ir neišvengiamų negatyvių pasekmių – išvirto į viską naikinančią revoliuciją: kas per 50 metų buvo padaryta įgyvendinant kitą revoliuciją, atneštą nekenčiamos okupacijos. Masės tikėjo, kad visos negerovės yra okupacinės priklausomybės išdava, kad jos atsikračius su laisve ateis ir materialinė gerovė. Kad tai du skirtingi dalykai, atrodo, nė vadovai nesuprato. Bandysiu parodyti mūsų krašto įvaizdį žvelgdamas iš kitos žemės rutulio pusės.

1971-74 metais gyvenau ir dirbau buvusioje britų kolonijoje Fiji (prie Ramiojo vandenyno pietuose), nepriklausomybę gavusioje 1970 m. Pirmi baltieji pradėjo salas kolonizuoti 1830 m., o pirmasis laikraštis *Fiji Times* pasirodė 1861 m., pralenkdamas Basanavičiaus *Aušrą*. Vos 30 metų išgyvenę britų kolonistai pasigedo vietinės spaudos. Čia reikia pastebėti, kad paskutinė Fiji kanibalų auka buvo Wesley sektos misijonierius Thomas Baker 1867 m. liepos 20 d.

Prisiminiau šią pažintį su Fiji, norėdamas parodyti Lietuvos pavėluotą raštingumą. Argi ne gėda, kad kraštas, kuriame kanibalizmas buvo praktikuojamas iki XIX š. antrosios pusės, rašto reikaluose susilygino su lietuvaičiais. *Fiji Times* ir *Aušros* gimtadieniai beveik sutampa, ir lietuviams garbės nedaro. Kodėl taip atsitiko, kad kai visa Europa viduramžiais keitėsi, Lietuva atsiliko nuo bendros laiko tėkmės.

Didžiuojamės savo kunigaikščių pergalėmis, bet jų tikslas buvo sukurti daugiatautę imperiją, o ne stiprinti savo žemėse nedidelę tautinę valstybę. Istorija rodo, kad visos imperijos anksčiau ar vėliau žūna. Žuvo ir kunigaikščių Lietuva, ištirpusi slavų jūroje ir tik per stebuklą nepaskandinusi negausios lietuvių tautos. Tas stebuklas buvo Basanavičiaus *Aušra*, Kudirkos *Varpas* ir kiti pirmieji laikraščiai, pažadinę tautinę sąmonę.

Kažkas yra pasakęs, kad kiekvienas pranzūzas yra pasiruošęs mirti už Prancūziją, bet ne jai dirbti. Ar tas posakis netinka ir lietuviams? Tai patvirtina beviltiška pokario partizanų kova ir šių dienų bėgliai. Tarp lietuvių ir prancūzų skirtumas tas, kad pirmieji žinomi kaip vieni iš racionaliausių Europoje, kai tuo tarpu lietuviai žinomi kaip romantikai. Niekas nepateikė specifikacijos, kokios gi Lietuvos norėtume. Įtariu, kad būtų tiek nuomonių, kiek Lietuva turi gyventojų. Bandykime pažiūrėti, kas šių dienų Lietuvoje negero.

Palyginkim su pirmąja respublika, kurioje gimiau, mokiausi ir užaugau. Manoji karta turbūt sudėjo didžiausias kraujo aukas, nes buvom per jauni daryti sprendimus ir tikom tik savo galvom rizikuoti. Laimė, kad labai anksti apsisprendžiau, jog pagrindinis mano tikslas išnešti sveiką galvą iš kraštą apsėdusio košmaro. Jaučiau, kad tiek po raudona žvaigžde, tiek po svastika slepiasi svetimos ideologijos. Mėgom deklamuoti kritiškas valstybės vadovams ištraukas iš poemos Dičius ištraukas, kurios mums atrodė gana taikliai nusako respublikos vargus. "Kaunas karpo sau medžius, vėjas švilpia per sodžius – ten kitokios karalystės". Arba: "Per rugienas ir atolus, brenda senas generolas – generolas ir šuva, šunies vietoj Lietuva".

Deklamavom visi kartu, nenujausdami, kad greitai atsiras tarp mūsų skirianti siena. Klasiokas Mykoliukas Gasiūnas, dar gimnazijoje neslėpęs savo meilės penkiakampei žvaigždei, buvo likviduotas pirmom vokiečių karo dienom. Visos klasės mėgstama žydaitė Musė atgulė į bendrą kapą, kai rugpjūčio viduryje buvo likviduojamas Biržų geto. Bronius Krivickas, kuriam vaikystėje pavydėjau sugebėjimo įsibėgėjus ore persiversti per galvą, susilaukė garbės garso išsilaikęs partizanu beveik visą dešimtmetį.

Šiandieną Lietuvoje daug kalbama apie žemės ūkį, lyg tie trijų hektarų "dvarai" vaidintų svarbų vaidmenį krašto ekonomikoje. Kai kaimiečiai pradėjo blokuoti kelius, reikalaudami didesnių kainų už pieną, vyriausybė per kelias dienas surado papildomų lėšų. Kai prieš 70 metų Suvalkijos ūkininkai bandė kažką panašaus, vyriausybė pasiuntė kariuomenę ir protestą pavadino sukilimu. Atsimenu bekonų supirkimo dieną geležinkelio stotyje: ūkininkų vežimų eilė nusitęsdavo porą kilometrų už stoties ribų, o kas norėjo būti eilės pradžioje, atvažiuodavo iš vakaro. Mat, supirkimo agentas turėjo dienai nustatytą supirkimo kvotą ir ją išpildęs likusią eilę pasiųsdavo namo. O kiek pasaulinės krizės laikais ūkių atsidūrė ant bankroto slenksčio, buvo parduoti iš varžytynių, statistika turbūt yra išlikusi.

Pažiūrėkim, ar tikrai Lietuvoje taip blogai. Nesakysiu, kad eilinic darbininko ar tarnautojo atlyginimai būtų dideli, bet esu matęs ir mažesnių. Tačiau socialinė globa prilygsta ar net prašoka Kanados: 1. nemokamas gydimas ir vaistai; 2. 4 savaitės metinių atostogų; 3. dveji metai apmokamų atostogų gimdyvei.

Iš šalies stebint, dauguma žmonių dirba sąžiningai ir nuoširdžiai, bet yra ir tokių, kurie mėgsta skųstis ir kritikuoti, o išsilaisvinusi žiniasklaida mėgsta viską sutirštinti.

Paminklo Kristijonui Donelaičiui atidengimas Bitėnų–Rambyno kapinaitėse. Ev. liuteronų kunigas Darius Petkūnas ir Donelaičių giminės palikuonis Lutzas Wenau Nuotr. M. Purvino, 2003.V.10

Diduomenė lenkėjo, liaudis...

(Atkelta iš 1-mo psl.)

riniam viso krašto žmonių bendradarbiavimui, turėjo formuotis ir bendrinė šnekamoji lietuvių kalba. K. Jablonskis mano, kad tokia bendrinė kalba buvusi jau XV a. Jis rašo, jog negalima įsivaizduoti, kad suvažiavę 1492 m. į Ponų tarybos pasitarimus Lietuvos didikai būtų kalbėję kiekvienas savo tarme: Vilniaus vyskupas Vaitiekus Taboras – Merkinės (Turgelių) tarme, Mikalojus Radvila – Kėdainių tarme, Petras Mantigirdaitis – Vijos tarme, Stanislovas Kęsgailaitis – Kražių tarme ir t.t. Pirmųjų lietuviškų raštų lingvistinė-dialektologinė analizė rodo, kad Lietuvos Didžiojoje Kunigaikštijoje, prieš pasirodant spausdintoms knygoms jau buvo daugiau ar mažiau susiformavę du šnekamosios bendrinės lietuvių kalbos variantai, kurių pagrindu XVI-XVII a. kūrėsi lietuviškoji raštija. Vienam variantui pradžią davė rytų aukštaitiška sostinės Vilniaus apylinkių tarmė, teisingiau – jos pagrindu susidariusi Vilniaus miesto šnekamoji kalba. Šis variantas, matyt, anuomet Lietuvoje buvo vyraujantis. Antrasis bendrinės šnekamosios kalbos variantas formavosi etninės Lietuvos viduryje – ano meto Kėdainių apylinkių, priklausiusių istoriniam Žemaičių kraštui, tarmės pagrindu. Šiuo "vidurietišku" variantu XVI-XVII a. daugiausia buvo rašoma Žemaičių vyskupijai skirtos knygos. Vilniškiai raštijos atstovai jį netgi vadino žemaičių kalba.

XVI a. antroje pusėje, ypač po Liublino unijos, diduomenė ir įtakingieji bajorai pradėjo vis daugiau vartoti lenkų kalbą. Į lietuvių kalbą imta žiūrėti kaip į žemesniojo luomo prastuomenės kalbą, vartotiną tik namų aplinkoje. Esant tokiai padėčiai, pasaulinio (nereliginio) turinio raštijai lietuvių kalba atsirasti anuomet nebuvo sąlygų.

Tačiau požiūris į lietuvių kalbą, kaip į žemesnio luomo kalbą, įsigalėjo ne iš karto. XVI a. pabaigoje ir XVII a. pradžioje dar anaiptol ne visi privilegijuotųjų luomų atstovai buvo išmokę "poniškąją" lenkų kalbą. Daugelis jų dar tik stengėsi jos pramokti, o praktiškai tebekalbėjo lietuviškai.

Yra žinoma, kad XVII a. pradžioje būta net lietuvių kalba parašytų valdžios įsakų.

Įsisiūbavus reformacijos aistroms, įžvalgesni katalikų ir reformatų veikėjai suprato, jog jų vedamos religinės kovos sėkmė tam tikru mastu priklausys nuo sugebėjimo patraukti į savo pusę lietuviškai kalbančias plačiąsias gyventojų mases. Tuomet – daugiausia atskirų žmonių iniciatyva – ir buvo parengtos bei išspausdintos būtiniausios tikybos knygos lietuvių kalba.

Priešingai negu Prūsijos valstybėje, kur anuomet taip pat plačiai buvo vartojama lietuvių kalba, LDK lietuviškų knygų leidimo iniciatyva priklausė ne reformatams, bet katalikams. Nemažą vaidmenį suvaidino šiaip jau kosmopolitiškų pažiūrų jėzuitai, įvertinę tikybinių dogmų skleidimo platiesiems gyventojų sluoksniams suprantama kalba reikšmę. Reformatų veikėjai, lyginant su Prūsijos reformatais, vėlavo: jie suskato leisti lietuviškas knygas tik tada, kai vis labiau blėstant reformacijos sąjūdžiui katalikų spaudžiami įsitikino, jog išsilaikyti galės tik skleisdami savo tikėjimą plačiosioms liaudies masėms suprantama kalba.

Pirmoji lietuviška knyga LDK teritorijoje buvo išleista praėjus bemaž pusei amžius nuo lietuviškų knygų leidimo Prūsijos karalystėje pradžios. Tai buvo 1595 m. pasirodęs J. Ledesmos katekizmas, kurį į lietuvių kalbą išvertė Mikalojus Daukša (miręs 1613 m.). Po ketverių metų (1599 m.) to paties vertėjo lietuviškai parengta išėjo J. Vujeko postilė, kurios lenkiškoje prakalboje, kreipdamasis į vis labiau prie lenkų kalbos pereinančią lietuvių aukštuomenę, M. Daukša parodė didelę istorinę nuovoką, keliais šimtmečiais aplenkusią savo laikotarpį. Jis teisingai suprato tą pražūtingą klaidą, kurią darė Lietuvos diduomenė paniekindama gimtąją kalbą. "Ne žemės derlingumu, ne drabužių skirtingumu, ne miestų ir pilių tvirtumu gyvuoja tautos, – rašė M. Daukša, – bet daugiausia išlaikydamos ir vartodamos savo kalbą... Kalba yra bendras meilės ryšys, vienybės motina, pilietiškumo tėvas, valstybės sargas. Sunaikink ją – sunaikinsi santaiką, vienybę ir gerovę". Tačiau tokių kaip M. Daukša asmenybių, naujoviškai suvokusių kalbos ir tautos ryšį, anuomet lietuvių šviesuomenėje, matyt, buvo nedaug. Kituose to meto lietuviškuose raštuose panašių minčių nekeliama. Į lietuvių kalbą ano meto tiek katalikų tiek ir reformatų autoriai daugiausia žiūrėjo tik kaip į priemonę siekti savo religinių tikslų.

Ir M. Daukša, ir pirmojo reformatų lietuviško katekizmo (1598 m.) LDK autorius Merkelis Petkevičius (miręs 1608 m.) buvo kilę iš Kėdainių krašto ir rašė "vidurietiška" lietuvių kalba, nors jų knygos ir buvo išspausdintos Vilniuje.

Blaivus M. Daukšos balsas anuomet nepajėgė sulaikyti privilegijuotojo luomo perėjimo prie lenkų kalbos. Ilgainiui daugelis bajorų visai pamiršo savo protėvių kalbą. Lietuvių kalba jiems tapo svetima, žemesnė kalba, kurią vartojo tik jų niekinama liaudis. Toks požiūris lėmė visos aukštuomenės bei plačiųjų bajorijos masių visišką atkritimą nuo tautos kamieno, ypač XIX a. pabaigoje prasidėjus iš liaudies kilusios naujosios lietuvių šviesuomenės sukeltam nacionalinio išsivadavimo sąjūdžiui.

Taigi ilgainiui Lietuva neteko savo tautinės bajorijos. Jai liko tik liaudies išsaugota lietuviškoji kultūra Lietuvos-Lenkijos valstybei. Viešai naikinama ir persekiojama lietuvių kalba vis labiau traukėsi, likdama bemaž tik beraščių baudžiauninkų lūpose. Mokykloje kiek prasilavinęs prastuolio vaikas dėl kalbos anuomet imdavo gėdytis savo tėvų. Ir visa tai vyko jau XIX a., kada Europos mokslo centruose žymiausieji rusų, vokiečių ir kitų tautų lingvistai ta pačia lieuvių kalba žavėjosi kaip geriausiai iš visų gyvųjų kalbų išlaikusia senosios indoeuropiečių prokalbės garsus ir formas. (*Rinktiniai straipsniai*, Vilnius, 2002)

Savaitė Lietuvoje

(Atkelta iš 1-mo psl.)

selyje ir 24-ių Europos valstybių sostinėse spartėja.

Ministeris pamatiniais Lietuvos Europos politikos klausimais įvardijo valstybės išorės ir vidaus saugumą bei Lietuvos piliečių eknominės gerovės užtikrinimą. Artimiausios ateities darbotvarkės uždaviniai, jo teigimu, tai 2005-2007 m. prisijungimas prie Šengeno susitarimo ir Europos valiutų sąjungos, Lisabonos strategijos diegimas Lietuvoje, būtinybė aktyviai dalyvauti ES-Rusijos energetiniame dialoge, ES ir Baltijos regiono transporto ir energetikos žinybų tinklų sujungimas. Dėl jos geopolitinės padėties Lietuvai taip pat tenka pareiga saugoti su valstybės siena sutampančią ES išorinių sienų dalį.

A. Valionis tvirtino, kad koordinuojant Lietuvos europinės politikos formavimą, svarbu nepažeisti vidaus ir užsienio politikos sričių pusiausvyros. Jis tiki, kad narystė ES suartins Lietuvą su valstybėmis narėmis sprendžiant ekonomikos ar užsienio politikos klausimus.

Svečias iš Mongolijos

Birželio 27 d. pirmu vizitu Lietuvoje lankėsi Mongolijos prezidentas Natsag Bagabandi. Svečias tikisi, kad Mongolija galėtų pasinaudoti Klaipėdos uostu kaip vartais į Šiaurės ir Baltijos valstybes, o pasitarnautų Lietuvai kaip tranzitinė valstybė prekiaujant su Azijos šalimis. Susitikime su prezidentu Rolandu Paksu sutarta, kad Mongolija ir Lietuva turėtų plėtoti santykius ekonomikos, švietimo bei kultūros srityse.

Mongolijos ir Lietuvos delegacijų susitikime buvo pasirašyti dvišaliai susitarimai dėl tarpusavio investicijų skatinimo, abipusės apsaugos, bendradarbiavimo kultūros, mokslo, švietimo bei meno srityse. **RSJ**

OVER A CENTURY OF SERVICE
18 74
Turner & Porter
LAIDOTUVIŲ NAMAI
TORONTE
ETOBICOKE
ir
MISSISSAUGOJE

PADĖKA

MŪSŲ MYLIMAS VYRAS, TĖVELIS, TĖVUKAS

A†A

VYTAUTAS BISKYS

iškeliavo į amžino poilsio namus 2003 m. gegužės 20 d.
Palaidotas Šv. Jono lietuvių kapinėse, Mississauga, Ont.

Nuoširdžiai dėkojame kun. Pijui Šarpnickui, OFM, už maldas prie karsto laidotuvių namuose, Prisikėlimo par. klebonui Augustinui Simanavičiui, OFM, kunigams Eugenijui Jurgučiui, OFM, ir Liudui Januškai, OFM, už atnašautas gedulines šv Mišias. Ačiū D. Radtkienei ir D. Viskontienei už gražų giedojimą šv. Mišių metu. Dėkojame karsto nešėjams bei kun. Eugenijui Jurgučiui, OFM, ir visiems draugams už velionies palydėjimą į kapines, už maldas ir gausiai užprašytas šv. Mišias bei dosnias aukas Slaugos namams. Ačiū aukų rinkėjoms D. Keršienei ir M. Povilaitienei.

Liekame nuoširdžiai dėkingi kun. Eugenijui Jurgučiui, OFM, ir mieliems draugams, per ilgus metus lankiusiems velionį namuose, ligoninėse ir slaugos namuose. Nuoširdus ačiū visiems draugams ir pažįstamiems už maldas, pareikštas užuojautas žodžiu, raštu, spaudoje ir atsiųstas gražiausias gėles. Dėkojame J. Gurklienei už paruoštus laidotuvių pietus ir mieloms ponioms už skanius pyragus.

Jūsų parodytas nuoširdumas mūsų skausmo valandą visuomet liks mūsų širdyse –

Irena Biskienė,
Aldona ir Stasys Dubickai
Romas, Dana, Matukas, Tomukas Biskiai
Bronius Biskys

Dvigubos netekties paliestą šeimą bei visus jos artimuosius, š.m. balandžio 27 d. mirus vyrui bei tėveliui **a.a. Juozui Staniui,** o birželio 28 d. palaidojus mylimą sūnų bei brolį

a.a. EDMUNDĄ STANIŲ

nuoširdžiai užjaučiame mamytę BRONĘ, sesutę VIDĄ ir visus gimines –

Lena ir Aleksas Kusinskai,
Wasaga Beach, Ont.

Trys Nekaltai pradėtosios Mergelės Marijos vienuolijos įstaigų kapelionai: prel. Vytautas Balčiūnas, kun. Rapolas Krasauskas, kun. Valdemaras Cukuras. Prel. V. Balčiūnas ir kun. V. Cukuras jau iškeliavę amžinybėn

Ilsėkis "Dangaus vartų" užuovėjoje

Prisimenant a.a. prelatą Vytautą Balčiūną

Prel. dr. Vytautas Balčiūnas, po ilgos ir sunkios ligos, mirė 2003 m. gegužės 28 d., 9 val., Matulaičio slaugos namuose, Putnam, CT. Palaidotas birželio 7 d. iš Marijos Nekalto Prasidėjimo seselių vienuolyno koplyčios "Dangaus vartų" kapinėse.

Velionis gimė 1910 m. lapkričio 21 d. Vilkaviškio apskr., Vyštyčio valsč., Rečiūnų k. Povilo ir Petronelės Balčiūnų šeimoje. Po pradžios mokyklos ir gimnazijos baigimo studijas tęsė Kauno kunigų seminarijoje ir Vytauto Didžiojo universitete. Teologijos studijas baigė 1933 m. ir buvo įšventintas kunigu. Paskirtas į Panevėžį, dirbo kaip kapelionas ir pradžios mokyklose dėstė tikybą. 1935 m. buvo paskirtas Pasvalio gimnazijos kapelionu. Nuo 1940 iki 1944 m. ėjo Kauno kunigų seminarijos dvasios tėvo pareigas. Komunistams okupuojant Lietuvą, kun. V. Balčiūnas pasitraukė Italijon ir Romoje buvo lietuvių Šv. Kazimiero kolegijos dvasios tėvas. 1952 m., po studijų Gregorianumo universitete, gavo teologijos daktaro laipsnį. Romoje aktyviai reiškėsi lietuvių bendruomenės visuomeniniame, religiniame gyvenime ir spaudos srityje. Kėlė Gyvosios dvasios sąjūdį. 1963 m. Popiežius Jonas XXIII suteikė kun. V. Balčiūnui prelato poaukštį. Romoje atsikūrus L. K. Mokslo akademijai, velionis buvo jos nariu ir kurį laiką centro valdybos sekretorium.

1963 m. prel. V. Balčiūnas atvyko į Ameriką su ypatinga misija – rūpintis dvasinių pašaukimų ugdymu. Tuo tikslu jis važinėjo po visą Ameriką, vedė rekolekcijas lietuvių parapijose, vyrų ir moterų vienuolynuose ir atskiroms lietuvių grupėms. Taip pat su paskaitomis, pamokslais ir rekolekcijomis išvykdavo į Kanadą, Italiją, Vokietiją, Angliją, Skotiją ir net Australiją. Atvykęs į Ameriką, prel. V. Balčiūnas sudarė veikliųjų lietuvių branduolį, įsteigė "Krikščionis gyvenime" religinių knygų leidyklą ir jai vadovavo. "Krikščionis gyvenime" išleido per 20 religinių knygų.

Susilpnėjus sveikatai, prel. V. Balčiūnas buvo perkeltas iš Villa Marija į Matulaičio slaugos namus ir čia praleido ketverius paskutiniuosius savo gyvenimo metus.

2000 m. lapkričio mėnesį prel. V. Balčiūnas, sulaukęs 90 metų, savo jubiliejų šventė Putnamo seserų vienuolyne, pats būdamas pagrindinis koncelebrantas. Jo pagerbti buvo atvykę būrelis giminių bei pažįstamų, jų tarpe ir Putnamo apylinkėje gyvenantis jo sesers Elenos vyras dr. Česlovas Masaitis.

Nekalto Prasidėjimo seserims prel. V. Balčiūnas buvo ypatingai artimas dar nuo prieškarinės Lietuvos laikų, kuomet seserims Kaune atlikdavo dvasines konferencijas. Atvykęs į JAV, kapelionavo seserų vedamose įstaigose ir artimai su seserimis bendravo bei bendradarbiavo. Todėl labai tiko, kad jo laidojimo šv. Mišios buvo aukojamos Nekalto Prasidėjimo koplyčioje, kur pats daugelį sykių buvo aukojęs šv. Mišias. Pagrindinis koncelebrantas buvo Mons. A. Kantautas (Contons) iš Bostono, pasakęs turiningą bei šiltą pamokslą lietuvių ir anglų kalbomis. Drauge su juo koncelebravo 19 kunigų – lietuvių ir amerikiečių. Dalyvavo ir naujasis Norwich vyskupas Michael Cote, pridėjęs savo nuoširdų mirusiojo Dievui ir žmonėms pašvęsto gyvenimo įvertinimo žodį. Mišių metu giedojo Nekalto Prasidėjimo seserys; jos drauge su vaisais kunigais, giminėmis ir pažįstamais palydėjo velionį į vienuolyno kapinaites.

Prel. V. Balčiūnas, išgyvenęs 92 metus ir 70 metų dirbęs kunigo darbą, dabar ilsisi "Dangaus vartų" užuovėjoje šalia savo sesers Elenos ir brolio Silvestro.

Kun. R. Krasauskas
Ses. O. Mikailaitė

LEDAS REFRIGERATION
AIR CONDITIONING & APPLIANCES
Skambinti
R. Jareckui
Tel. 416-370-3539
arba 416-825-3328
(Nemokamai atvažiuoju įkainoti)

PADĖKA

Pavasariui linksmom giesmėm suskambus,
net nepražydęs vyto pumpuras žavus…
Jaunystės žingsnis buvo dar tebuvo pirmas žengtas,
o sekantis… į kapus.
Ir sulaikyti Dievo rankos nieks negali – geriausius,
jaunus Jis pasiima… deja,
Jei Eriko širdis nustojo šiandien plakus – jo atmintis
gyvens mylėjusių jį širdyse.

A†A

ERIKUI, PAUL NIELSEN

iškeliavus į Viešpaties namus,

nuoširdžiai dėkojame prelatui J. Staškevičiui už atnašautas gedulines Mišias ir jautrų, raminantį pamokslą; dėkojame už maldas laidotuvių namuose ir kapinėse.

Ačiū solistei Lilijai Turūtaitei už vargonavimą ir giesmes, Joanai Lasienei ir Pauliui Kurui už Mišių skaitinius. Dėkojame už gausias aukas šv. Mišioms, už pareikštas užuojautas raštu bei žodžiu ir už gražias gėles. Ačiū M. Povilaitienei ir D. Barkauskienei už aukų rinkimą vargstantiems ir sergantiems vaikams Lietuvoje, už aukas "Tėviškės žiburiams" ir nuo buvusių suolo draugų – Maironio mokyklai. Dėkojame J. Gurklienei už skanius pietus ir ponioms už skanius pyragus.

Dėkingi liekame visiems giminėms ir pažįstamiems, lankiusiems a.a. Eriką laidotuvių koplyčioje, dalyvavusiems šv. Mišiose ir jį palydėjusiems į amžino poilsio namus.

Liūdintys – *tėvai, sesuo, brolis, močiutė ir giminės*

Lietuvos sienų apsauga

B. STUNDŽIA

Lietuvos pasienio tarnybų pareiga yra saugoti valstybės sienas sausumoje, jūroje, Kuršių mariose ir pasienio vidaus vandenyse, atlikti atvykstančių ir išvykstančių tikrinimą, talkinti muitininkams, dalyvauti paieškose ir gelbėjimo veiksmuose jūroje bei Kuršių mariose. Ištikus reikalui turi prisidėti prie krašto gynybos.

Lietuvos sieną šiaurėje su Latvija sausumoje sudaro 588 km ir jūroje 22.2 km, rytuose su Gudija 653 km, su Lenkija 104 km ir Karaliaučiaus sritimi sausumoje 250 km, Kuršių mariose 18.5 ir jūroje 22.2 km. Iš viso sienų ilgumas yra 1735 km. Sieną kerta 54 upės, upeliai, 306 keliai ir vieškeliai, 15 geležinkelio linijų ir 83 tiltai.

1918 m. paskelbus Lietuvos nepriklausomybę sienų apsauga buvo vokiečių okupacinės kariuomenės žinioje, o kolei vyko nepriklausomybės su bolševikais ir lenkais kovos, buvo neaišku, koks bus valstybės plotas, koks sienų ilgis, kur tos sienos nusistovės. Kurį laiką laikinos sienos buvo beveik nesaugomos, kai kur partizanai prie jų budėjo, vietomis šauliai ir galiausiai šią užduotį perėmė kariniai daliniai, bei muitininkai.

Pasienio policijos, o nuo 1935 m. mokomojo karo laivo vadas kapitonas A. Kaškelis

Pasienio policijos laivo jūreivis 1929 m.

1923 m. iš trijų pėstininkų ir Pasienio apsaugos pulko buvo sudaryta Pasienio apsaugos divizija, kuri perėmė sienų apsaugos pareigas.

Sunkiausiai buvo saugoti sieną su Lenkija, nes jos kariai per keletą metų vis pereidavo vadinamąją Tautų sąjungos nustatytą demarkacijos liniją, užimdavo kokį kaimą, susiremdavo su Lietuvos pasienį saugančiais kariais ir šauliais.

Nuo 1924 m. pasienio apsaugos pareigas pradėjo perimti Vidaus reikalų ministerijai priklausanti samdoma pasienio policija.

Įdomu, kad ne kiekviena valstybinė siena buvo vienodai saugoma. Lietuvos ir Latvijos ekonominės sąlygos daug nesiskyrė, nors siena buvo ilgiausia, bet nedaug ten reikėjo laikyti policininkų. Siena su Vokietija buvo trumpesnė, bet ten nuo senų laikų buvo kontrabandininkų praminti takai, tad ir sargybų tinklas buvo tankesnis. Pažymėtina, kad ir mūsų knygnešiai tais takais naudojosi. Su Lenkija, kaip minėta, kolei buvo atgauta Vilniaus sritis, siena buvo nerami. Baltijos jūroje, po Pirmojo pasaulinio karo paleidus į atsargą daug karo laivyno jūreivių, labai išsiplėtė kontrabandininkų veikla. Jiems gaudyti reikėjo laivų. Iš vokiečių buvo nupirktas nenaudojamas minų ieškojimo laivas, kuris buvo perduotas pasienio policijai. Laivas buvo pavadintas "Prezidentas Smetona", jo vadu paskirtas kapitonas A. Kaškelis. Plaukiant laivo katilinė surydavo tonas anglies ir jo dūmus kontrabandininkai iš tolo pastebėdavo, be to, buvo negreitas, todėl kurį laiką stovėjo uoste nenaudojamas. Jo vietoje buvo įsigyti bene trys greitlaiviai – "Partizanas", "Savanoris" ir trečio vardo neprisimenu. 1935 m. laivas, "Prezidentas Smetona" buvo pervestas Krašto apsaugos ministerijai ir tapo mokomuoju, kuriame kelios dešimtys vyrų atlikdavo karinę prievolę.

Vieną jūroje pagautą kontrabandininką – jachtą nupirko Klaipėdos jūros skautams Lietuvos moterų tautiniam laivynui remti sąjunga. Su šia jachta pradėtas lietuvių buriavimas jūroje.

Buvo pagautas ir prekybinis, gal 300-400 tonų laivas "Villy", kuris buvo parduotas iš varžytinių. Žiemą ant Kuršių marių, atsiradus storesniam ledui, pasienio policija naudodavo ir burines roges.

Lietuvai praradus nepriklausomybę, sienas saugojo sovietų pasieniečiai, o per vokiečių okupaciją gal tik siena su Vokietija buvo kiek saugoma.

Atgavus vėl 1990 m. nepriklausomybę, reikėjo pasienio apsaugą kurti iš naujo, o tą darbą visaip trukdė sovietų pasieniečiai ir specialių uždavinių milicija OMON. Pradžioje buvo sužeista apie 40 pasieniečių savanorių, o Gudijos pasienyje nušautas pirmas pasienio sargybinis Gintaras Žagunis. 1991 m. liepos 31 d. prie Medininkų OMAN nužudė 6 muitininkus ir policininkus.

Iki 1994 m. valstybės sienų apsauga rūpinosi Krašto apsaugos ministerija, o nuo tų metų prie Vidaus reikalų ministerijos buvo įsteigtas Pasienio policijos departamentas, kuriam priklausė Valstybės sienos apsaugos tarnyba (sutrumpintai VSAT).

VSAT sudaro štabas, policijos rinktinės, pasieniečių mokykla, Ignalinos atominės jėgainės apsauga, aviacijos dalinys, keli laivai, dokumentų tikrinimo įstaiga, Nelegaliai atvykusių priežiūros centras.

Keliaudami į Vakarų Europą dalis nelegalių migrantų pasiekia ir Lietuvą. 1996 m. buvo sulaikyta 1551 migrantas, o 2000 m. pasieniečiams geriau susitvarkius, į Pabradę, kur nelegalūs migrantai laikinai apgyvendinami, buvo surinkta apie šimtą. Kiti, matyt, pasirinko kitus kelius.

Nelegalūs migrantai į Lietuvą dažniausiai patenka iš Gudijos, netiesioginiai migrantai iš Rusijos. Pastaroji tik dabar sutiko juos atgal priimti. Pabradėje nuo pat pradžios gyveno 42 šalių piliečiai, arba asmenys be aiškios pilietybės.

VSAT dokumentų tyrimo įstaigoje tikrinami padirbti ir perdirbti kitų asmenų dokumentai – pasai, gimimo metrikai, neaiškūs pažymėjimai. Net sunku įsivaizduoti, kiek visokiausių dokumentų pateikia pasieniečiams migrantai.

VSAT sėkmingai veiklai naudoja automobilius, lėktuvus, greitlaivius ir įvairias elektronines įrangas – kompiuterius, radijus, radarus, infraraudonų spindulių matuoklius. Įgudimas įgyjamas dirbant, lankant dvimetę pasieniečių mokyklą Visagine ir bendradarbiaujant su Latvijos, Estijos, Suomijos, Lenkijos pasieniečiais. Vyresni kai kurie pareigūnai mokėsi Suomijoje. Dabar Valstybės sienų apsaugos tarnybai vadovauja Algimantas Songaila.

Pasienio policininkas tarnyboje

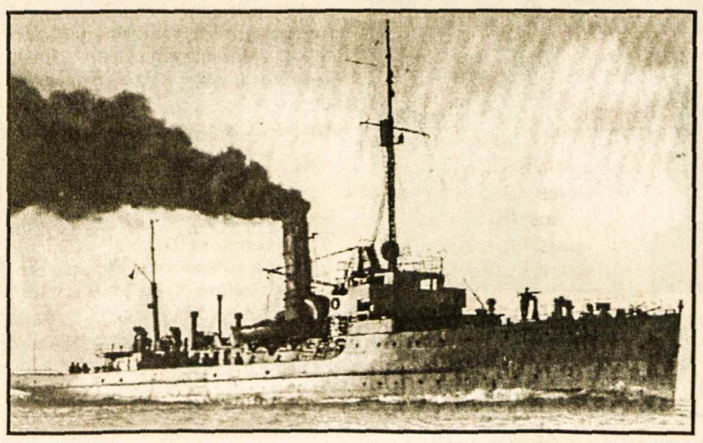

Laivas "Prezidentas Smetona" Lietuvos pakrančių apsaugoje 1925 m.

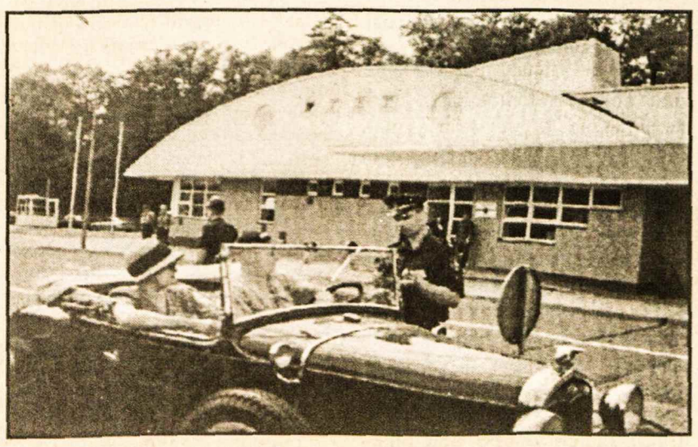

Nidos kontrolės punktas pasienyje su Rusija

Matininkas
TOMAS A. SENKUS, B.Sc., O.L.S., O.L.I.P.
ONTARIO LAND SURVEYOR
40 Burrows Avenue, Toronto, Ontario M9B 4W7
TEL: (416) 237-1893
FAX: (416) 237-0426
E-mail: tom.senkus@sympatico.ca

POLMOT
AUTOMOBILIŲ APTARNAVIMAS
Visiems darbams pasiruošęs aptarnavimo centras
Marek Januszewicz
KVALIFIKUOTAS TECHNIKAS
tel. (905) 896-8585
3545 Hawkestone Rd. Unit #1
Mississauga, ON L5C 2V1

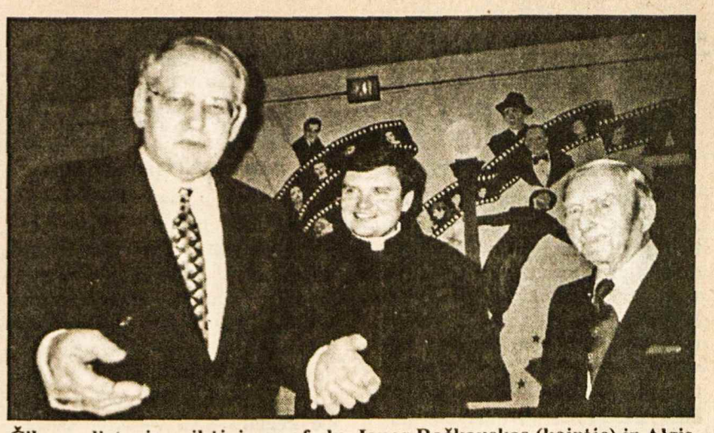

Čikagos lietuvių veikėjai – prof. dr. Jonas Račkauskas (kairėje) ir Algis Regis. Viduryje – kun. dr. Rimantas Gudelis, kuris Čikagoje įsigijęs daktaro laipsnį, dabar yra Panevėžio katedros klebonas

Nuotr. Ed. Šulaičio

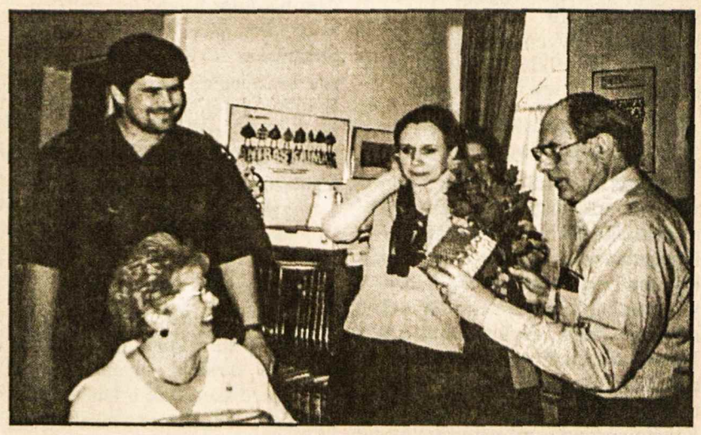

PLB pirm. Vytautas Kamantas (dešinėje) PLB valdybos raštinėje Lemonte su žmona Gražina, PLB atstovybės Lietuvoje administratore Virginija Grybaite ir *Pasaulio lietuvio* spausdintoju Ričardu Spitziumi

Nuotr. Ed. Šulaičio

Ginčas dėl žemės privatizavimo

Aple Laplų bažnyčios žemės netelsėtą prichvatizavimą

Prieš porą savaičių Lapių mokykla persikėlė į buvusias LNK TV patalpas. Ne tik senąją mokyklą, bet ir šalia jos esančią bažnyčios žemę nutarta parduoti. 2003.VI.19 buvo pakviesti žemės matininkai ir … Bažnyčios žemės centre, netoli bažnyčios, keli žingsniai nuo bažnytinių trobesių, įkasė kuoliuką. Žmonės klausė matininkus, ką jie čia daro. Jie atsakė, kad juos atsiuntė Lapių seniūnas Rimas Stankus. Užsakymą pateikė Kauno raj. savivaldybės Kultūros, švietimo ir sporto skyrius. Seniūnas Rimas Stankus sako, kad su šia istorija neturi nieko bendro ir nurodo, kad bažnytinės žemės buvo priskirtos mokyklai 1998 m. ir pasirašytos anuometinio mero Donato Jankausko. (Atsiprašau seniūno Rimo)

Kauno rj. tarybos narys Donatas Jankauskas paaiškina, kad tuomet buvo veikianti mokykla ir jai buvo reikalingas stadionas. Dabar padėtis radikaliai pasikeitė, mokykla inventorizuojama ir nebūtina prie avarinio pastato priskirti 1.3 ha žemės, kai yra teisėtas savininkas, o teisingumas reikalauja žemę grąžinti teisėtiems savininkams.

Vykdant Lapėse žemės reformą ir 1936-37 m. pastačius mokyklą, jai buvo paskirtas ir žemės plotas, nepretenduojant į bažnyčios nuosavybę. Pagal Lapių mokyklos ilgametę direktorę Janiną Navakauskienę, kuri pradėjo dirbti direktore 1953 m., mokyklos žemė (2 ha) buvo į priešingą nuo klebonijos pusę. Tą patį gali patvirtinti ir ilgametė mokytoja Elena Kurutienė. Problemos jokios nėra, - tegu savivaldybė pasiima mokyklos, o ne bažnyčios žemę.

Jau prieš dešimtį metų, bandant atsiimti bažnyčios žemę, buvo surinkti bažnyčios nuosavybę įrodantys dokumentai. Yra patvirtinimas iš Lietuvos Centrinio archyvo. Kauno rajono savivaldybės administracija, atsakydama į klebono kun. R. Skrinsko pareiškimą 1996 m. dėl žemės atsiėmimo, siūlė keiptis į Agrarinę tarnybą (1996-05-03, Nr.259), - tam, kad bažnyčios žemė būtų priskirta neprivatizuojamai žemei. Po kreipimosi Agrarinės reformos tarnyba 1996.V.14 atsakė: "Domeikavos seniūnijos agrarinės reformos tarnyba informuoja, kad pagal šiuo metu galiojančius vyriausybės nutarimus, bažnytinės žemės negrąžinamos. Priėmus Vyriausybei įstatymą dėl bažnytinių žemių grąžinimo, Jums priklausanti žemė bus sugrąžinta. Lietuvos R.V. nutarimas Nr. 532 1991.12.05. Domeikavos ART viršininkas J. Žemaitis". Šie raštai yra bažnyčios archyve.

Pagal įstatymą, reikia su kaimynais suderinti žemės ribas ir spręsti iškilusius ginčus. Viso to nebuvo paisyta. Bet, kad taip, vidury baltos dienos būtų atimama bažnytinė žemė, nesitikėjau. Tik įkalus riboženklį klebonijos kieme ir pakėlus triukšmą, išaiškėjo slapti Savivaldybės darbai ir "raudonosios (prichvatizavimo) linijos".

"Kauno raj. Žemėtvarkos skyriaus žemėtvarkininkas Domeikavoje Benas Aleksonis sakė, kad matininkai buvo atvykę patikslinti mokyklos žemės sklypo ribų. (…) Dabar pažymėtas tas sklypas, kuris yra priskirtas mokyklai. Tačiau tai nereiškia, kad tas sklypas atiteks mokyklos pastato pirkėjui. Sklypo ribos galės būti keičiamos, - tikino B. Aleksonis. Pasiteiravome, kas ir kokiais kriterijais vadovaujantis tas ribas keis? – Tai spręs Žemėtvarkos skyriaus specialistai, - miglotai aiškino B. Aleksonis". "…greičiausiai mokyklą perduosime Turto fondui, o šis skelbs jo pardavimą. Šiuo metu Kultūros, Švietimo ir sporto skyriaus užsakymu yra tikslinamos mokyklai priskirtos žemės ribos. To reikia sklypo įteisinimui…, - sakė Kauno raj. Savivaldybės administracijos direktorius Stasys Bizulis". (*N. Tėviškės žinios* 2003.VI.21)

Lapių žmonės iš seniūnijos prašė apmokėti bokšto smailės remonto projektą. Patį bokštą su smaile restauruos tikinčiųjų lėšomis, nes bokšto smailės restauracijai Paminklų apsaugos departamentas paramos neskiria, nors buvo daug kartų prašoma. Lapės - provincija ir Kauno skyriaus PA departamentui, matyt, nė motais, pasirašyta sutartis su bažnyčia prisidėti prie paminklinių bažnyčių gelbėjimo darbų per pusę (bažnyčia yra kultūros paminklas 1620 m.). Kadangi Lapių bažnyčia dėl bokšto smailės išpuvimo yra avarinėje būsenoje, pagal pavojaus laipsnį į ją įeiti turėtų būti draudžiama. Pagalba reikalinga neatidėliotinai, nes žmonės gali likti be šv. Mišių ir net bažnyčios, jei bokštas užkristų ant bažnyčios. O Lietuva netektų labai senos bažnyčios. Smailės katastrofišką padėtį nustatė Kauno raj. Savival-

(Nukelta į 4-tą psl.)

Lietuvos pašto ženklas

Nuotr. M. Pranevičiaus

LAISVOJE TĖVYNĖJE

KALBOS IR KNYGOS METAI

Lietuvos seimas paskelbė 2004-sius Kalbos ir knygos metais, įvertinant lietuviškos spaudos lotyniškais rašmenimis atgavimo reikšmę tautos atgimimui, lietuvių visuomeninės viešosios minties plėtojimui ir brandai, valstybingumo atkūrimui ir kultūros pažangai. Kaip praneša ELTA/LGTIC, vyriausybei pasiūlyta kitų metų biudžete numatyti lėšų Lietuviškos spaudos lotyniškais rašmenimis atgavimo 100-mečio minėjimo komisijos sudarytos ir patvirtintos programos įgyvendinimui remti. Informacija teikiama specialiame tinklapyje www.spaudos.lt.

GERAI VERTINA KARIUOMENĘ

Birželio 6-19 d.d. atlikta gyventojų apklausa rodo, kad du trečdaliai Lietuvos gyventojų labai palankiai vertina valstybės kariuomenę ir 82% mano, kad ji yra visiškai kitokia, negu buvusi sovietų armija. Apklausą atliko Lietuvos ir Didžiosios Britanijos rinkos ir visuomenės nuomonės tyrimų firma "Baltijos tyrimai", Krašto apsaugos ministerijos užsakymu.

NUSKENDO BAIGDAMAS KELIONĘ

Marijampolietis Remigijus Kartanas, ilgametis konservatorių vadas, pastaruoju metu dirbęs bendrovėje "Kazlų Rūdos metalas", nuskendo Nemune liepos 2 d. Kaip rašo *Lietuvos rytas*, jis su dviem draugais išplaukė į penktą metinę kelionę plaustu birželio 2 d. Kelionę pradėję Neryje ties Vilniumi, jie pranešė baigsiantys kelionę Nemune ties Kriūkais. Tą vakarą numatytoje vietoje nuėmė varikį, išsikrovė daiktus, tačiau netikėtai pakilo stiprus vėjas, kuris nubloškė plaustą, nuo kurio R. Kartanas ir vienas jo bendrakeleivis puolė į vandenį. Šiam pavyko sugriebti plaustą ir ant jo užlipti, o R. Kartanas pasinėrė, draugai jo neberado. Liepos 4 d. gelbėtojai jo kūno dar nebuvo radę.

BAUS NESĄŽININGUMĄ

Lietuvos seimas birželio 24 d. pritarė Valstybės tarnybos įstatymo pataisoms, sudarančioms sąlygas atleisti susikompromitavusius valstybės tarnautojus. Įstatymo pataisos suteiktų teisę skirti valstybės tarnautojui tarnybinę nuobaudą – atleidimą iš einamų pareigų už šiurkštų tarnybinį nusižengimą. Kaip rašo ELTA/LGTIC, teikiamas projektas yra susijęs su Korupcijos išankstinio apsaugos įstatymo tolesniu įgyvendinimu. Iki šiol jis nenustatė tvarkos, kaip turi būti atleidžiami susikompromitavę valstybės tarnautojai, kurių patikimumas ir ištikimybė Lietuvos valstybei kelia pagrįstų abejonių.

POLIGONO 10-METIS

Lietuvos kariuomenės Centrinis poligonas liepos 1 d. šventė atkūrimo dešimtmetį. Jis buvo įsteigtas Rusijos-Japonijos karo metais XX šimtmečio pradžioje, atkurtas 1993 m. liepos 1 d. Jis yra didžiausias poligonas Lietuvos kariuomenėje – jo bendras plotas siekia daugiau kaip 8000 hektarų. Jame įrengtos ŠAS valstybių saugumo reikalavimus atitinkančios elektrinių taikmenų, individualaus kovinių šaudymo, sunkiųjų kulkosvaidžių bei kitos šaudyklos. Padalinio štabo viršininkas – kpt. Skirmantas Stražnickas. Jo teigimu, tai yra geriausiai įrengtas centrinis poligonas Baltijos valstybėse, jame dažnai rengiami trišaliai mokymai kartu su Latvija ir Estija. Dešimtmečio minėjimo proga buvo aukojamos Mišios, vyko iškilminga rikiuotė, sveikinimai, buvo įteikti apdovanojimai.

PRIIMTOS PATAISOS

Lietuvos seimas liepos 1 d. priėmė Alkoholio kontrolės įstatymo pataisas, kurioms įsigaliojus koncertuose, diskotekose ir kituose masiniuose renginiuose alkoholinių gėrimų prekybos vietose bei degalinėse ir jų teritorijose bus leista pateikti informaciją apie alų ir kitus silpnuosius alkoholinius gėrimus, kas nelaikoma reklama, nes vartotojas turi teisę į informaciją. Kaip rašo ELTA/LGTIC, įstatyme taip pat nustatyta, kad masiniuose renginiuose (išskyrus renginius, skirtus vaikams ir paaugliams iki 18 metų) taip pat gali būti pateikiamas renginį remiančios ir gaminančios alkoholinius gėrimus įmonės pavadinimas ar prekės ženklas.

PERSIKĖLIMO KAINA

Nuo liepos 1 d. vykstantiems į Kuršių neriją už perkėlimą per marias vėl tenka mokėti, rašo ELTA. Pagal naują tvarką mokestis už persikėlimą bendrovės "Smiltynės perkėla" keltais kainuoja 1.5 lito vienkartiniam bilietui į abi puses. Lengvojo automobilio perkėlimas kainuoja 32 litus. Nuo šio laiko taip pat reikia mokėti du litus už dviračio perkėlimą, 5 litus už šunį. Nuo 2002 m. kovo 1 d. visi keleiviai ir transporto priemonės buvo keliami nemokamai. Valstybės biudžetui tai kainavo apie 10 mln. litų.

DIDELIS NEDARBO LYGIS

Lietuva bedarbių skaičiumi birželio pradžioje Latviją aplenkė 1.8 karto, o Estiją – 3.6 karto, skelbia ELTA. Darbo biržų duomenimis, gegužės pabaigoje įregistruotų biržoje bedarbių Lietuvoje buvo 162,900, Latvijoje – 91,600, Estijoje – 45,300. Pašalpas gaunančių bedarbių daugiausia buvo Latvijoje – 40,700, Estijoje – 20,100, o Lietuvoje – 18,500. Gegužės mėnesio pabaigoje nedarbo lygis buvo 10%, tai 1.1% mažesnis negu prieš metus. Latvijoje – nukritęs 0.3% iki 9%, Estijoje – 0.5% iki 5.5%.

VAIKŲ STOVYKLOS

Tautinių mažumų ir išeivijos departamentas prie Lietuvos vyriausybės finansuoja užsienio lietuvių vaikų ir jaunimo poilsio bei švietimo stovyklą "Pasaka", kuri prasidėjo birželio 30 d. Stovyklauja 30 vaikų prie Baltijos jūros Giruliuose, kur jie ilsėsis, susipažins su Lietuvos istorija, kultūra, kalba bei papročiais. Jie taip pat dalyvaus ekskursijose po Lietuvą. Karkle, Klaipėdos rajone, nuo liepos 17 d. vyks 14 dienų stovykla "Žilvytis". O Šaulių sąjunga rugpjūčio pradžioje savo lėšomis surengs užsienio lietuvių vaikams stovyklą Pivašiūnuose, Alytaus rajone. Iš viso šią vasarą poilsiaus apie 100 lietuvių vaikų iš Gudijos, Estijos, Latvijos, Lenkijos, Rusijos ir Ukrainos.

RSJ

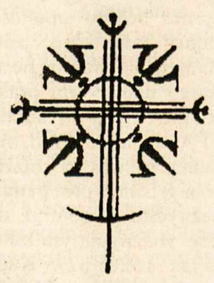

"Dievas teikia mums meilę, kad mylėtume tą, kurį Jis mums duoda"

Lougheed Funeral Home

Žmonės, kurie atjaučia kitus

Sudbury Ontario

PĖDOS SPECIALISTAS

CHIROPODIST **ROBERTAS NEKRAŠAS**

- KULNO SKAUSMAI
- PĖDOS SKAUSMAI
- PIRŠTŲ DEFORMACIJOS
- NAGŲ DEFORMACIJOS IR GRYBELINIAI SUSIRGIMAI
- ĮAUGĘ NAGAI
- VIETINĖ NEJAUTRA IR CHIRURGINIS GYDYMAS
- SENIORŲ PĖDŲ PRIEŽIŪRA
- VAIKŲ EISENOS NESKLANDUMAI
- PLOKŠČIAPĖDYSTĖ IR EISENOS SUTRIKIMAI
- PĖDOS DEFORMACIJŲ TAISYMAS ORTOPEDINIAIS INDĖKLAIS
- PRIIMAME VISUS PLANINIUS DRAUDIMUS
- STERILŪS ĮRANKIAI

LIGONIUS PRIIMAME:

352 WILSON ST. E., ANCASTER, Ont. TEL 905 648-9176

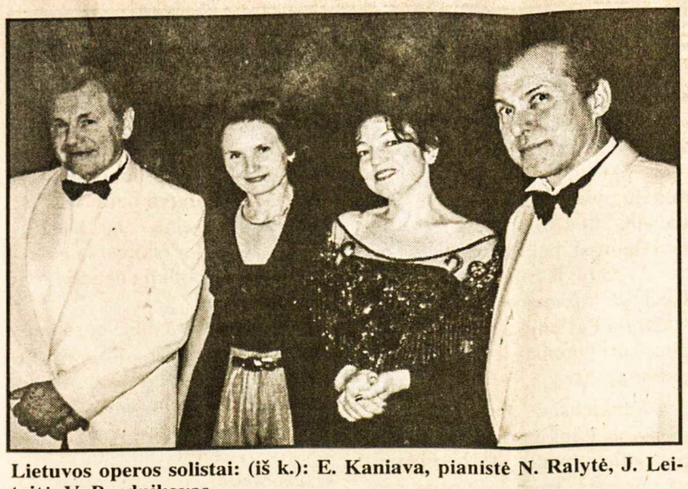

Lietuvos operos solistai: (iš k.): E. Kaniava, pianistė N. Ralytė, J. Leitaitė, V. Prudnikovas

Krykščia vaikai krikštynose

ANTANINA GARMUTĖ

Pati vasaros pradžia – birželio 1-oji. Tarptautinė vaikų gynimo diena. Šiemet ji sutapo ir su Tėvo diena. O. Pečiulių šeimoje, toje kur prie Nemuno, už Zapyškio miškuose gyvena, švenčiamos ketvirtojo sūnelio Žygimanto krikštynos. Viename automobilyje jau sunku sutilpti, tad į bažnytėlę riedame dviem: krikšto tėvas Jonas Statkevičius, kaimynas, atvairavo nuosavą automobilį. Kaime tarp miškų gyvena daug viengungių vyrų, ir Jonas toks pat.

Krikštamotės pareigoms iš Raseinių buvo "išrašyta" Giedrės giminaitė abiturientė Oksana Skulskytė.

Mus pasitiko medinė šventovė ant smėlio kalnelio, pušų apsuptyje. Sakais pakvipę Dievo namai Tabariškėse dvelkė ramybe ir jaukumu. Šventose Mišiose dalyvavę apylinkių gyventojai netrukus pasklido vietinėse kapinėse. Bandžiau ir aš surasti čia palaidoto įžymaus gamtininko Tado Ivanausko kapą, netoliese nuo kurio ilsisi ir profesoriaus giminaitė, buvusi ilgametė mano bendradarbė Lidija P. Tačiau nebepavyko atrasti – kapinės jau taip plačiai išsidriekė... Kunigas ir prie vienos, ir prie kitos naujos kapavietės atlikinėjo dvasininko pareigas. Akivaizdu, jog laidotuvių skaičius viršija krikštynas. Spaudoje paskelbti statistiniai duomenys nurodo, jog pastarųjų metų gimstamumas Lietuvoje iš viso šimtmečio yra mažiausias, nes amžinybėn išėjo beveik dvigubai daugiau negu užgimė naujų piliečių. Dar niekada demografinė būklė mūsuose nebuvo tokia katastrofiška. Deja, deja. Su tikrove tenka susitaikyti.

Susimąstymą nutraukė vaikučių krykštavimas šventoriaus pievelėje. Laukdami Krikšto apeigų čia lakstė Žygimanto broliukai su bene vienintele savo pussesere Jūrate. Be mūsų mažojo Žygimanto daugiau pageidaujančių krikštytis nesimatė.

Kunigas Jonas Kazlauskas, grįžęs šventovėn iš kapinių, krikštija kūdikį. Tėvų pageidavimu jis irgi gavo Jono vardą. Kunigas tradiciškai apšlaksto švęstu vandeniu. Laimina:

– Žygimantai Jonai linkiu tau užaugti tikru krikščionių – doru žmogumi, ištikimu Tėvynės Lietuvos sūnumi, savo tėvelių ir artimųjų paguoda. Tepadeda tau Dievas!

Viliamės, kad šie kilnūs linkėjimai išsipildys. Birželis – Jonų mėnuo. Žaliuojanti vasara brenda per rasotomis pievomis nuklotą ir gėlėmis pasipuošusią Lietuvą. O mažoje tarpumiškio sodybėlėje, kieme Jonas – krikštatėvis paleidžia garsią muziką: tegul šoka, straksi broliukai paties mažiausiojo, naujojo krikščionies garbei. Smagu, kai krykščia vaikai krikštynose. Lietuvos viltis ir ateitis.

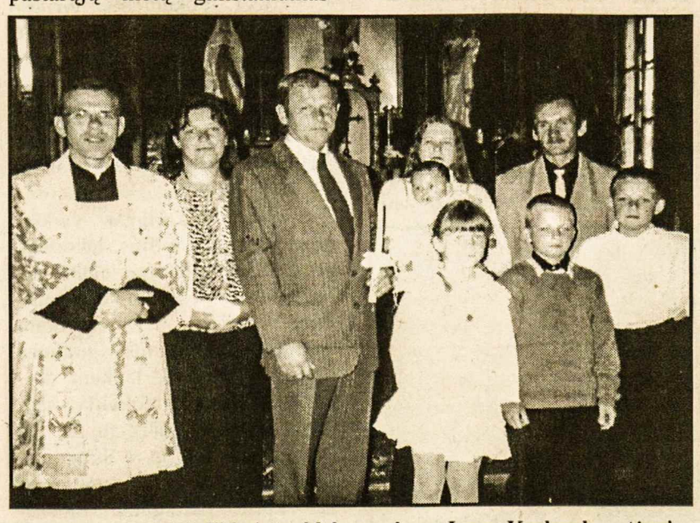

Krikštynų dalyviai. Iš kairės: klebonas kun. Jonas Kazlauskas, tėvai – Giedrė ir Edmundas Pečiuliai, krikštatėviai su kūdikiu, pusseserė Jūratė, broliukai – Mantas Kazimieras ir Gediminas (trūksta Mindaugėlio, kuris išsigandęs pasislėpė) 2003.VI.1 Nuotr. A. Garmutės

Ginčas dėl žemės privatizavimo

(Atkelta 3-čio psl.)

dybės lėšomis apmokėtas ekspertas Kęstutis Linkus dar 1995 m. Kad nors projekto išlaidas padengtų, bet savivaldybė gviešiasi ir į žemę.

Bažnyčios žemė išbuvo LDK laikais, carų laikais, sovietų laikais, nors buvo "visų", klebonui išgyventi buvo palikti 3 ha. O dabar, nepriklausomybės laikais, atimama ir tai, kas liko po sovietmečio.

Į Lapių kleboną kreipėsi vienas užsienio lietuvis iš Pietų Amerikos. Klausia, kodėl valdžia nori privatizuoti bažnyčios žemę. Apie tai jis išgirdęs per Vatikano radiją.

Lapių bažnyčios žemės ruošiamas atėmimas, pareigūnų savivalė, įstatymų nepaisymas labai kenkia tarptautiniam valstybės prestižui. O Lapių seniūnas žada, kad klebonas Lapėse nedirbs. Reikia kuo greičiau sustabdyti neteisingą privatizavimą, ištraukti žymeklį, nes ir Lapių žmonių kantrybė pradeda trūkti. Jau eina kalbos apie piketą prie savivaldybės ir kitas akcijas, prie kurių žada prisidėti žmonės iš Garliavos ir kitų rajonų miestelių. Vien dėl piketo leidimo buvo surinkta 70 parašų. Toji žemė yra Lapių bendruomenės nuosavybė, jų senelių gal kruvinu prakaitu uždirbta ir paaukota savo bažnyčios išlaikymui.

Kun. Robertas Gedvydas Skrinskas, Lapių klebonas

RE/MAX FOUR SEASONS REALTY LIMITED

Associate Broker, 67 First Street Collingwood, Ontario L9Y 1A2

Par luodant, perkant ar tik dėl informacijos apie namus, vasarnamius, ūkius, žemes Wasagos, Staynerio ir Collingwoodo apylinkėse kreipkitės į

Angelę Šalvaitytę, B.A.,

pirkimo ir pardavimo atstovę.

Ji mielai jums patarnaus.

Darbo tel. 705-445-8500

Namų tel. 705-429-6428

Elektroninis paštas: angie@angiesalvaitis.com

Tinklavietė: www.homesgeorgianbay.com

Hamilton, Ont.

A.a. EDMUNDO STANIAUS atminimui pagerbti "Vaiko tėviškės namams" aukojo $30 – E. ir M. Klevas; $20 – M. Vaitonienė. **D.G.**

Waterbury, CT

LIETUVOS OPEROS SOLISTŲ KONCERTAS. Gražią birželio 14 dienos popietę Waterburyje į Šv. Juozapo lietuvių mokyklą rinkosi žmonės iš visos valstijos. Ši mokykla kadaise buvo viena iš didžiausių lietuvių mokyklų visoje Amerikoje. Daugiau kaip 10 metų čia nebeskamba lietuvių vaikų balsai. Tik lapkričio mėnesį, atsikūręs Konektikuto lietuvių sporto klubas, sukvietė sporto mėgėjus. Ir mokyklos patalpose suskambo lietuviškas žodis. Čia tris kartus per savaitę vyksta krepšinio, stalo teniso treniruotės, susirenka apie 40 ir daugiau sporto entuziastų. Bet šį sekmadienį lietuviai rinkosi ne į krepšinio treniruotes, o paklausyti operos solistų, atvykusių iš Lietuvos, programos. Tai pirmas kultūrinis renginys, suruoštas šio sporto klubo. Į svečius atvyko solistai: mezzo-sopranas Judita Leitaitė, baritonas – Eduardas Kaniava ir bosas Vladimiras Purudnikovas. Solistams akompanavo pianistė Nijolė Ralytė-Prudnikovienė. Solistų parengtoje programoje skambėjo populiarių operų, operečių ištraukos, lietuvių liaudies ir kitų tautų kūriniai. Susirinkusieji, kurių buvo gerokai per 200, nuoširdžiai dėkojo dainininkams už puikių koncertą. Nors antroje dalyje buvo problemų su garso aparatūra, dainininkai parodė visą savo išmonę ir koncertas tikrai pasisekė. Per pertrauką ir po koncerto norintys galėjo vaišintis užkandžiais, gaivintis lietuvišku alumi ir kitais gėrimais.

Sigita Šimkuvienė

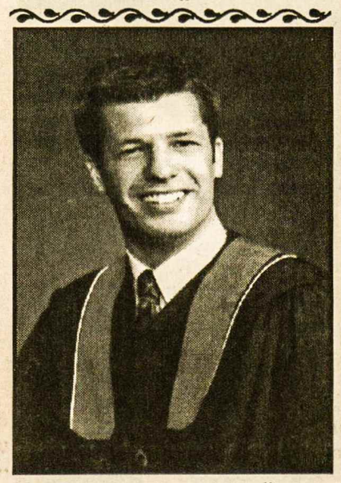

ADOMAS-PETRAS DREŠERIS, baigęs Waterloo universitetą matematikos bakalauro laipsniu. Adomas gimė ir ankstyvą vaikystę praleido LaSalle, Que. Ten lankė "Laurier-MacDonald (French Immersion)" pradžios mokyklą, lituanistinę šeštadieninę mokyklą, priklausė Aušros Vartų parapijai, skautams. Šeimai persikėlus į Sarnia, Ont., Adomas baigė "Northern Collegiate Institute and Vocational School (French Immersion)" ir Waterloo universitetą. Adomas yra Almos (Staškevičiūtės) ir Petro Drešerių sūnus. *D.S.*

St. Catharines, Ont.

IR VĖL LIŪDNA ŽINIA mūsų mažai bendruomenei: birželio 9 d. Hamiltono General ligoninėje atsiskyrė su šiuo pasauliu **a.a. Steponas Šetkus.** Gyvendamas mūsų tarpe, šalia mūsų bendruomeninės veiklos, jis daug laiko skyrė Pavergtų Europos tautų organizacijai ir ne kartą jai vadovavo. Jo straipsniai "St. Catharines Standard" dienraštyje taikliai apgindavo Lietuvos ir kitų pavergtų tautų reikalus. Jo tapyba puošė mūsų bažnytėlės patalpas ir daugelio tautiečių namus. Mirus žmonai Marijai ir vėliau, sveikatai silpnėjant, persikėlė į Hamiltoną, kur leido savo gvenimo saulėlydžio metus, rūpestingai globojamas artimų draugų, dar vis tapydamas ir planuodamas ateičiai...

Birželio 11 po Šv. Rožinio maldų laidotuvių namuose Hamiltone su velioniu atsisveikino ir jo gyvenimo trumpą apžvalgą padarė – Lionginas Paškus ir St. Catharines lietuvių vardu apibūdindamas jo veiklą mūsų tarpe – Algimantas Zubrickas. Prie kapo jautriai atsisveikino – Lionginas Paškus. Lynojo lietus, kai nemažas būrys artimųjų ir draugų sugiedoję giesmę *Marija, Marija* ir Jo mylimiausios dainos punktelį – *Lietuva Brangi*. Pradedant sūnui Mariui apdėjo karstą gėlėmis ir apibėrė gintarėliais. Ilsėkis ramybėje, ištikimas Lietuvos sūnau. **Z.S.**

BPL Import/Export

SIUNTINIAI į LIETUVĄ

SKAMBINTI

Petras Brasas

(905) 383-1650

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

Daytona Beach lietuvių telkinys gegužės 11 d. minėjo Motinos dieną. Per Mišias giedojo "Sietyno" choras, vadovaujamas muz. A. Skridulio. *Ave Maria* pagiedojo sol. J. Daugėlienė. Pats minėjimas vyko parapijos salėje. Po pasveikinimo meninę motinų šventei skirtą programą atliko "Sietyno" choras, padainavęs keletą dainų: *Anoj pusėj Nemunėlio, Dzūkijos šypsena, Yra šalis, Obelėlė ir upelis, Oi, motinėle* ir pabaigai pagal B. Pūkelevičiūtės eilėraštį E. Lapino sukurtą nuotaikingą dainą *Jaunimo valsas.* Šventės dalyviai nepagailėjo ilgų plojimų. Po meninės programos visi buvo pakviesti prie vaišių stalo. Jomis pasirūpino Lietuvių klubo valdybos moterys ir vyrai: A. Mažeikienė, O. Kreivėnienė, V. Tallat-Kelpšienė, A. Šilbajoris ir N. Kreivėnas. (*Draugas,* 2003 m., 113 nr.)

Britanija

Boltono lietuviai Velykų antradienį, balandžio 20, buvo susirinkę į tradicinį Velykų pobūvį Ukrainiečių klubo patalpose. Buvo skaniai pasivaišinta ir maloniai praleistas laikas. Pobūviui vadovavo DBLS skyriaus pirm. H. Vaineikis, o maistą pagamino šeimininkės O. Eidukienė ir M. Paulikonienė. Tik visi apgailestavo, kad šį kartą pobūvyje negalėjo dalyvauti ilgametis Boltono lietuvių bičiulis kan. V. Kamaitis. Nutarta ir kitais metais surengti tokį susitikimą. (*Pasaulio lietuvis,* 2003 m., 6 nr.)

Belgija

Metinis šio krašto lietuvių bendruomenės susirinkimas įvyko gegužės 18 d. Lietuvos ambasados patalpose. Jame buvo pateikta finansinė apyskaita, aptarti ir patvirtinti Belgijos lietuvių bendruomenės, kaip pelno nesiekiančios organizacijos, įstatai. Oficialiai valdžios įstaigose įsirengistravusiai Lietuvių bendruomenei atsiras platesnės galimybės išplėsti savo veiklą. Trejiems metams išrinkta nauja valdyba: dr. A. Goris-Norienė, R. Pauliukonytė-Saroba, V. Dvaranauskaitė-Rockaerts, R. Vilčiauskaitė, K. Janavičiūtė ir J. Grybauskaitė. (*Pasaulio lietuvis,* 2003 m., 6 nr.)

Lenkija

Poezijos pavasaris, vykęs gegužės 11-16 d.d. Seinų krašte, pasižymėjo literatūriniu renginiu, vakaronių bei dalyvių gausumu, pasiekęs net ir Varšuvą. Pastarojoje gegužės 11 d. Lituanikos klube vyko susitikimas su Australijos lietuvių poete L. Šimkute. Taipgi gegužės 12 d. literatūros popietė vyko Varšuvos universitete, kur L. Šimkutė ir S. Birgelis susitiko su šio universiteto studentais, dėstytojais bei lenkų poetu ir vertėju M. Niemojewskiu. Buvo išklausyta L. Šimkutės paskaita apie gyvenimą ir kūrybą išeivijoje. Punsko lietuvių gimnazijoje ir Suvalkų "Vienybės" klubo patalpose gegužės 13 d. vyko Poezijos pavasario renginiai. Be L. Šimkutės, šiuose renginiuose dalyvavo "Tėkmės" literatų klubo nariai iš Alytaus. Gegužės 14 d. Eglinėje buvo *Jotvingių piliakalnio papėdėje* poezijos vakaronė, kurioje dalyvavo L. Šimkutė, poetai M. Karčiauskas, A. Baltakis, S. Birgelis ir dainininkė V. Povilionienė iš Lietuvos. Įdomi buvo kelionė *Tėvų ir protėvių takais* kuriai vadovavo Seinijos kraštietis žurnalistas E. Petruškevičius. Išklausytas Seinų gimnazistų koncertas, aplankyta Hitlerio būstinė Gerložėje, įspūdingai atlikti poezijos skaitymai ir trumpas V. Povilionienės koncertas Šventaliepės bazilikoje. Paskutinę Poezijos pavasario dieną Punsko Kovo 11-tosios licėjuje vyko poezijos skaitymai bei susitikimas su Punsko viršaičiu V. Liškausku, taipgi Seinų Lietuvių Namuose buvo R. Vaznelio filmo *Poezijos pavasaris 2002* rodymas.

(*Aušra,* 2003 m., 9 nr.)

Karaliaučiaus kraštas

Tarp Būdviečių vidurinės mokyklos mokinių, besimokančių lietuvių kalbos šiame krašte ir "Šaltinio" vidurinės mokyklos Tauragėje, vyksta bendradarbiavimas. Velykų proga iš Tauragės į Būdviečių mokyklą buvo atvykę 8 vyresniųjų klasių mokiniai su klasės auklėtoja St. Vaitiekute ir direktorės pavaduotoja J. Lazdauskiene. Svečiai atsivežė gražiai numargintų margučių, skanios juodos duonos ir saldainių. Šventinis stalas buvo padengtas austine lietuviška staltiese, papuoštas įžiebta velykine žvake ir pirmaisiais pavasario žalumynais. Viešnios mokytojos vietos mokytojams padovanojo gražiai pintą krepšį su margučiais. Būdviečių mokyklos direktorė iš savo pusės svečiams įteikė dėžę saldainių. Pastaroji yra labai palanki Būdviečių ir Tauragės mokyklų bendradarbiavimui. Visuomet stengiasi tokiuose susitikimuose dalyvauti. Jos pavyzdžiu paseka ir kiti mokyklos mokytojai. Ši šventė buvo baigta tradiciniu margučių ridinėjimu. (*Pasaulio lietuvis,* 2003 m., 6 nr.)

Australija

Algimantas Taškūnas, pasižymėjęs įvairioje veikloje ir gyvenantis Tasmanijoje, šio krašto universitete gavo daktaro laipsnį už disertaciją apie lituanistinių studijų galimybes Australijos universitetuose (Developing Framework for Lithuanians Studies in Australian Universities: A model for understanding the adoption, or non-adoption, of low demand language courses in higher education). Ji buvo parašyta Tasmanijos universitete Pedagogikos fakultete. Darbas grindžiamas istorinių faktų nagrinėjimu ir pokalbiais su tais asmenimis, kurie šią problemą gerai supranta ar turi praktinį patyrimą. Disertacijoje pateikta medžiaga yra svarbi lituanistikos studijoms.

Dr. A.Taškūnas yra veiklus lietuvių bendruomenės narys. Jis gimė 1929 m. lapkričio 25 d. Atvykęs į Australiją darbavosi geležinkelių sistemoje, o 1972 m. baigė komercijos mokslus Vakarų Australijos universitete. Persikėlęs į Tasmaniją, per 20 metų dirbo Tasmanijos universiteto administracijoje. Čia jis 1974 m. įsigijo humanitarinių mokslų bakalauro laipsnį, 1978 m. – magistro laipsnį. Jam 1992 m. buvo suteiktas Australijos medalis (Order of Australia Medal). Jis aktyviai dalyvavo kovoje, kad Australijos valdžia nepripažintų Lietuvos Sov. Sąjungai. Anksčiau jis redagavo *Baltic News* (1975-1990, o nuo 1987 m. teberedaguoja *Lithuanian Paper.* Taipgi yra įsteigęs Tasmanijos universitete akademikų būrelį "Lithuanian Studies Society", kuriame tebėra stipriausias veikėjas. Australijos lietuviai džiaugiasi savo tautiečio sėkme, linkėdami naujajam daktarui darbingos bei kūrybingos ateities.

(*Mūsų pastogė,* 2003 m., 24 nr.)

J. Andr.

Pirmasis lietuvių bankelis Kanadoje, įsikūręs nuosavuose namuose –

"TALKA" LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6

Tel. 905 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais – nuo 9 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais – nuo 9 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais – nuo 9 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais – nuo 9 v. ryto iki 12 v. dienos. Liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždarytą.

AKTYVAI PER 45 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:		PASKOLAS	
kasd. pal. čekių sąsk. iki	0.75%	Asmenines nuo	6.50%
santaupas	1.00%	nekiln. turto 1 m.	4.95%
kasd. pal. taupymo sąsk.	0.75%		
INDĖLIAI:			
90 dienų indėlius	1.55%		
180 dienų indėlius	1.55%		
1 m. term. indėlius	2.50%		
2 m. term. indėlius	2.75%		
3 m. term. indėlius	3.00%		
4 m. term. indėlius	3.25%		
5 m. term. indėlius	3.75%		
RRSP ir RRIF (Variable)	1.00%		
1 m. ind.	2.50%		
2 m. ind.	2.75%		
3 m. ind.	3.00%		
4 m. ind.	3.25%		
5 m. ind.	3.75%		

- *Nemokami čekių sąskaitų apmokėjimai.*
- *Narių santaupos apdraustos TALKOS atsargos kapitalu 3 mil. dol. ir Kanados valdžios iki $100,000.00 sumos draudimu*

Sekite kasdieninę informaciją apie procentus "Talkoje"

MASTER CARD KREDITO KORTELĖ – INTERAC KORTELĖ

TINKLALAPIS: www.talka.net

ALFONSAS TYRUOLIS

Atlanto herojams Dariaus ir Girėno nemariajam žygiui 70

Gelmių dvasia alsuojantis Atlantas
Vilnim didžiai, galingai išsisupęs.
Jį sveikina ne vieno krašto krantas,
Jį sveikina atsruvusios jin upės.

Į tolius neaprėpiamus nutįsęs,
Jis lenkia platų horizonto lanką.
Koks naras bus šiurpion gelmėn išdrįsęs
Kada be baimės tiesti drąsią ranką?

Koks paukštis perskrist bus kada jį bandęs?
Koks albatrosas laivą palydėjęs
Lig galo, kai kalnais pakyla vandens,
Trenksmingai dundant jiems siaubinguos vėjuos?

Bet LITUANICA įveiks, Atlante,
Grėsmės, kurias tau demonai iššaukia,
Pasieks ji šviesią gintaro pakrantę
Ir tuos, kurie su ilgesiu jos laukė.

Tai ištikimo paukščio drąsus šuolis
Nuo pat Niujorko bokštų į žydrynę.
Tvirtai ji nešė du šaunius drąsuolius
Į jų pamiltą, brangiąją tėvynę.

Narsieji vyrai Darius ir Girėnas
Erdvėn į didį žygį prasiskverbę,
Į žygį, kurio pavydės ne vienas,
Į žygį, kursai neš tėvynei garbę.

Prie jų širdies taurusis testamentas
Naujosios Lietuvos šauniam jaunimui,
Kad jis didžių darbų ryžtu gyventų,
Aukotųs nemariam jos atgimimui.

Bet kas paklupdė Soldino miškely
Tuos didvyrius, tiek siaubo nugalėjus?
Kas LITUANICAI pastojo kelią,
Tartum strėle jų žygį palydėjęs?

Ir gedulas apgaubia visą tautą,
Kančia ir ašaros suspaudžia širdis,
Sudužo, ko viltingai buvo laukta,
Ką sielvartas kaip mariose prigirdys...

Raminkis, Lietuva brangi, raminkis!
Raminkis ir tu, parklupdytas Kaune!
Nuo žudančiojo sielvarto tu ginkis –
Iš netekties tu pergalę atgauni!

Liks vardas Dariaus ir Girėno amžiam,
Jį skelbs laikai aptemę ir saulėti,
Nei džiūgaus demonai jį pasiglemžę,
Nei liaus jis žvaigždėse kada žibėti!

Ir tavo vardas, Lietuva brangioji,
Su jais išliks kaip didvyrių tos žemės,
Kurią vėl gynė šių dienų herojai,
Kai buvo jai dangus per daug aptemęs.

(Iš "Rudenio saulėj", 2003)

Dail. Antanas Tamošaitis Vilniuje tarp lietuvaičių, pasipuošusių tautiniais drabužiais

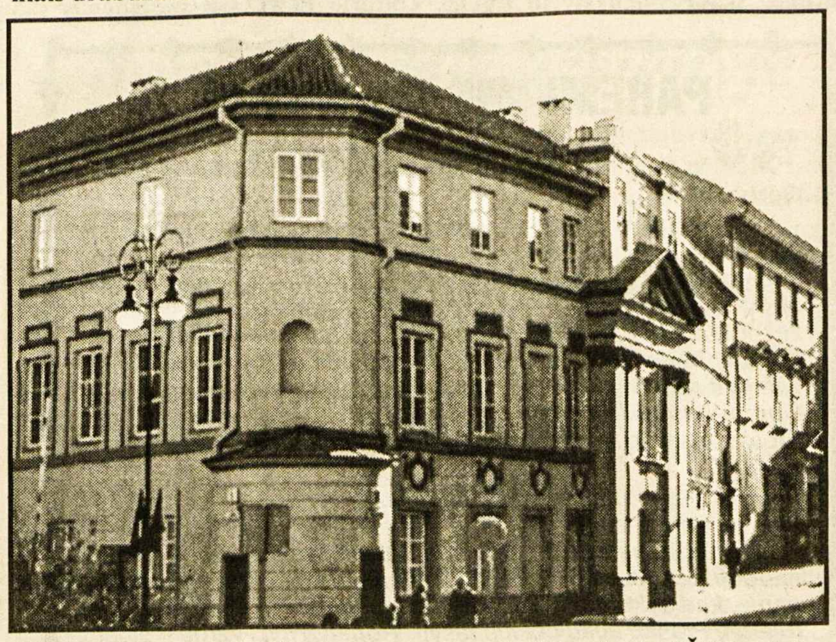

Dailininkų Anastazijos ir Antano Tamošaičių galerija "Židinys"

"Mokslo Lietuva"

Lietuvos mokslininkų laikraštis, rašantis ir apie išeiviją

EDVARDAS ŠULAITIS

XII Mokslo ir kūrybos simpoziumo gegužės 21-25 d.d. Lemonte viena sesija vadinosi *Lietuvos mokslininkai ir visuomenė*.

Joje kelios paskaitos lietė spaudą: Ina Dagytė kalbėjo tema: *Lietuvos mokslinės spaudos konkurencingumas globalinėje erdvėje* ir Gediminas Zemlickas *Mokslo populiarinimas visuomenėje*. Pastarasis savo pranešime daugiausia vietos skyrė *Mokslo Lietuvos* laikraščiui, kurio vyr. redaktoriumi jis yra.

Skaitydamas šį laikraštį jau 6 metus, apie jį jau nemažai žinojau. Pasiklausius vyr. redaktoriaus paskaitos ir pabendravus su juo penkias dienas, apie *Mokslo Lietuvą* dar daugiau buvo patirta.

Mokslo Lietuva leidžiama nuo 1989 m. du kartus per mėnesį. Laikraščio apimtis – 20 puslapių, spausdinamas ant gero popieriaus, todėl spauda ir nuotraukos yra geros kokybės.

Mokslo Lietuvą remia Lietuvos spaudos radijo ir televizijos fondas, tačiau iš jo gaunamos lėšos nėra didelės: vos padeda techniškas išlaidas apmokėti.

Todėl ir redakcijos darbuotojų nėra daug: šalia jau minėto vyr. redaktoriaus, yra atsakingoji sekretorė Krasnovaitė, stilistė Laura Čaplinskaitė, tekstų rinkėja Indrė Jacunskaitė ir iliustratorius Valdas Balciukevičius.

Didžiausias darbo krūvis tenka vyr. redaktoriui. Jis kiekviename numeryje paruošia daugiau kaip pusę medžiagos. Tai daugiausia pasikalbėjimų forma pateikti rašiniai, kuriais apžvelgiami pasižymėję mokslo ar kultūros sričių darbuotojai. G. Zemlickas čia ne tik gausiai rašo, bet ir dešimtys jo darytų nuotraukų puošia kiekvieno numerio puslapius.

Tie žmonės, kurie dalyvavo neseniai pasibaigusiame simpoziume, negalėjo nepastebėti dar, palyginus, neseno vyro, bėgiojančio po simpoziumo sales su foto aparatu ir mažu magnetofonu rankose. Po posėdžių ar per pertraukas jis darė pasikalbėjimus su žinomesniais išeivijos mokslininkais ar šiaip veikėjais.

Prieš 6 metus, kuomet Lemonte vyko panašus simpoziumas, G. Zemlickas jam paskyrė po 2 puslapius 18-koje laidų. Galimas daiktas, kad ir šį kartą simpoziumo aprašymai užsitęs iki šių metų pabaigos.

Mokslo Lietuva skiria daugiau dėmesio užsienyje gyvenusiems ar tebegyvenantiems mūsų tautiečiams, negu bet kuris kitas Lietuvoje leidžiamas laikraštis. 2003 m. gegužės-birželio 5 d. laidoje apie išeivijos lietuvius rašoma straipsnyje *Profesorius Ignas Končius – fizikas, etnologas, žemaitis* (trečias tęsinys). Išeivijos kultūrinė veikla iškeliama pasikalbėjime su *Lietuvių egzodo vaikų ir jaunimo literatūros* autologijos parengėju prof. Vincu Auryla (irgi jau trečias tęsinys).

Lietuvos mokslininkų laikraščio "Mokslo Lietuva" vyr. redaktorius Gediminas Zemlickas, šį pavasarį dalyvavęs XII Pasaulio mokslo ir kūrybos simpoziume Lemonte Nuotr. Ed. Šulaičio

Šiame numeryje yra plačiai aprašomas animacinio kino pradininkas Vladislovas Starevičius (1882-1965), kuris savo kūrybinį kelią pradėjo prieš I pas. karą Lietuvoje, o vėliau jį tęsė užsienyje (tai antras šio straipsnio tęsinys).

Ankstesniuose *ML* numeriuose skaitėme apie neseniai Lietuvoje amžinybėn iškeliavusį buvusį išeivijos veikėją prof. Adolfą Damušį, dr. Jono Šliūpo archyvą ir kt.

Galerija "Židinys"

Dailininkų Tamošaičių dailės kūrinių užuovėja Vilniuje

Gautomis iš Lietuvos žiniomis, š.m. birželio 19 d. Vilniuje, Domininkonų g. 15/1 buvo oficialiai atidaryta Kanadoje gyvenusių ir kūrusių dailininkų Anastazijos ir Antano Tamošaičių galerija "Židinys". Mus pasiekusiame šešių puslapių spalvotame lankstinuke rašoma, kad "galeriją įkūrė Lietuvos tekstilės patriarchas, tautodailės rinkėjas ir propaguotojas Antanas Tamošaitis, nusprendęs savo dar praėjusio amžiaus trečiajame-ketvirtajame dešimtmetyje surinktus liaudies meno rinkinius, asmeninius ir žmonos Anastazijos Tamošaitienės kūrinius, vertingą biblioteką padovanoti Lietuvai". Galerija priklausanti Vilniaus dailės akademijai, kurioje A. Tamošaitis 1940-1942 m. dėstė, "o 1995 m. jam suteiktas garbės profesoriaus vardas".

Išspausdintos trumpos Anastazijos Mažeikaitės-Tamošaitienės (1910-1991) ir Antano Tamošaičio (g. 1906) gyvenimo ir darbų apžvalgos. Lankytojų dėmesiui pasakyta, kad "galerijos tikslas – tautinė, kultūrinė ir šviečiamoji veikla". Galerijos lankymas: trečiadieniais – penktadieniais 12 – 6 v.v., šeštadieniais 12 – 4 v.p.p. Iliustracijose – galerijos pastatas, abu Tamošaičiai, jų knygženkliai, tautinių drabužių pavyzdžiai, dail. A. Tamošaitis su svečiais bei tautiniais drabužiais pasipuošusių lietuvaičių tarpe.

Galerijoje saugomi lietuvių liaudies audinių, juostų ir drabužių rinkiniai, pačių dailininkų sukurti kilimai, gobelenai, tapybos ir grafikos darbai. Be to, joje yra įsteigta meno leidinių biblioteka, kurią sudaro per 2000 knygų.

Dailininkai Antanas ir Anastazija Tamošaičiai, ilgokai Kanadoje gyvenę, kūrę, plačiai bendravę su lietuviškąja išeivija, paliko čia žymius pėdsakus – jų įsteigtasis ir daugelį metų globotas Lietuvių tautodailės institutas sėkmingai veikia, ugdo jaunuosius tautodailininkus, puikiomis parodomis atskleidžia tautinį liaudies meną ir toliau liudija kūrybinį tautos pajėgumą. **Snk.**

Kražių 750-mečiui artėjant

Kauniečiai paruošė ryškų Kražių miestelio gyvenimo vaizdą

"Vienas įdomiausių Lietuvos jaunosios kartos fotografų kaunietis Mindaugas Kavaliauskas, pasitelkęs kolegę sociologę Kristiną Juraitę, laužo kaimo vaizdavimo stereotipus. Provincijos simboliu pasirinkę šiemet 750 metų jubiliejų švenčiančius Kražius, autoriai pateikia žaismingą gyvenimo šiame miestelyje panoramą.

Projektą sudaro nuotraukos ir tekstai. Tekstais virto į diktofoną įrašyti žemaičiuojančių fotografijų herojų pasakojimai apie miestelio papročius, pomėgius, kaimynus, madas, buities rūpesčius, sielos skaudulius. Paroda prašosi apžiūrima neskubančio lankytojo – įdėmiai perskaitančio tai, kas parašyta, sugrįžtančio prie ankstesnių nuotraukų. Todėl virtualus projekto pristatymas ir susilaukė didelės sėkmės – intelektualiam interneto naršytojui valanda smagaus užsiėmimo garantuota!"

Fotografas M. Kavaliauskas su žmona K. Juraite jų viešnagės metu Čikagoje 2000 metais Nuotr. Ed. Šulaičio

Tokiais žodžiais *Kauno diena* rašė apie Mindaugo Kavaliausko ir jo žmonos Kristinos Juraitės parodą. Pastaroji atidaryta Kauno apskrities viešojoje bibliotekoje gegužės 22 d. ir veikė iki birželio 15 d., po to iškeliavo po visą Lietuvą, kol pasieks pačius Kražius prieš šventinius renginius rugpjūčio mėnesį.

Prasidėjo nuo Čikagos

2000-siais abu kauniečiai buvo atvykę į Čikagą ir čia studijų tikslais praleido 9 mėnesius. Tuo laiku į Amerikos lietuvių sostinę buvo atsilankęs ir pats Kražių klebonas (beje, dažnas svečias Čikagoje), kuris pakvietė šiuos jaunus žmones susidomėti Kražiais ir aplankyti šį provincijos miestelį.

Sugrįžęs Lietuvon, M. Kavaliauskas šio pakvietimo nepamiršo. Jis į Kražius vykdavo ir vienas ir kartu su Kristina dešimtis kartų.

Apie šį projektą jo autoriai rašo ir savo internetinėje svetainėje (ji pasiekiama adresu – www.mikas.lt). Šioje svetainėje yra žinių ir apie Mindaugą bei Kristiną – tuos šviesius Kauno jaunus žmones, kurie savo sugebėjimais ir užsispyrimu sužavėjo Amerikos lietuvius jų ilgesnės viešnagės Čikagoje dienomis prieš 3 metus.

Žvilgsnis į abu autorius

Mindaugas yra meno kritikas, fotografas, lektorius Kauno aukštosiose mokyklose, VD universitete gavęs menotyros magistro laipsnį. Jis yra surengęs daugiau kaip dešimtį asmeninių parodų Lietuvoje ir užsienyje. Čikagiečiai jo darbus galėjo matyti 2000 m. Čiurlionio galerijoje. Tais pačiais metais jo kūryba buvo parodyta ir Lietuvos ambasadoje Vašingtone. Su Mindaugo kūryba buvo supažindinti ir Prancūzijos foto mėgėjai, kai jis tame krašte studijavo. Beje, jis studijavo ne vien tik Paryžiuje; gilesnį meno istorijos, komunikacijos ir kultūros organizavimo pažinimą įsigijo Lozanos universitete, Šveicarijoje 2001-2002 m.

M. Kavaliauskas (gimęs 1974 m. Kaune), šalia lietuvių ir rusų kalbų, moka anglų, vokiečių ir prancūzų kalbas. Neblogai supranta ir lenkiškai. O kai pradėjo rinkti medžiagą Kražių portretui, pramoko ir žemaičių kalbos subtilybių.

Nemažiau (o kai kuriose srityse – daugiau) patirties turi ir Kristina (gimusi irgi 1974 m.). Ji yra socialinių mokslų daktarė, Vytauto Didžiojo universiteto Sociologijos katedros lektorė.

2002 m. apgynė socialinių mokslų daktaro diseratciją. *Ekologinė sąmonė ir masinė komunikacija: Visuomenės nuomonės apie aplinką konstravimas žiniasklaidoje*, yra paskelbusi aštuonis mokslinius straipsnius masinės komunikacijos ir aplinkosaugos sociologijos temomis. Šiuo metu domisi žiniasklaidos ir vizualinės sociologijos tyrimų problemomis.

Kristina Juraitė studijavo sociologiją Vytauto Didžiojo universitete (1992-1996), taip pat Vidurio Europos universitete Varšuvoje (1996-1997). Nuo 1997 m. dėsto Vytauto Didžiojo universiteto Sociologijos katedroje, aktyviai dalyvauja grupiniuose tyrimų projektuose ir moksliniuose renginiuose. Stažavosi Bergeno universitete (Norvegija), Northwestern universitete (JAV), Leipcigo universitete (Vokietija), Lundo universitete (Švedija), Oslo universitete (Norvegija) pagal Fullbright (2000), DAAD (1999), Norvegijos tyrimų tarybos (2000), Švedijos instituto (1999) ir kitas programas.

Čikagiečiams Kristina irgi yra gerai pažįstama iš tų laikų, kai ji, gavusi prestižinę Fullbright stipendiją, gyveno Cicero, IL, ir rinko medžiagą savo socialinių mokslų daktaro disertacijai Northwestern universitete Evanston, IL.

Ed. Šulaitis

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Violeta Podolskaitė, aktorė ir Valstybinio jaunimo teatro meno vadovo pavaduotoja, savo 50-mečio jubiliejiniam spektakliui pasirinko britų dramaturgo Alan Ayckbourn trilogijos *Normanų pergalės* pirmąją dalį *Elgesys prie stalo*. Jaunimo teatre birželio 4 d. buvo atgaivintas režisieriaus Kosto Smorygino 1994 metais statytas spektaklis, kurį žiūrovai buvo labai pamėgę. Jame vaidino (ir vaidins) visas aktorių žvaigždynas: Saulius Bareikis, V. Podolskaitė, Dalia Storyk, Remigijus Vilkaitis, Dalia Brendziūtė ir pats K. Smoryginas. Jame V. Podolskaitė ir kitų likimais susirūpinusios, energingos Saros vaidmenyje, pasak teatro kritikų, pademonstravo "aukščiausią aktorinį pilotažą". Iš Kauno kilusi Violeta Podolskaitė 1971-75 metais studijavo Lietuvos valstybinės konservatorijos Aktorinio meistriškumo katedroje. Muzikali, raiški ir plastiška aktorė nuo 1945 m. kartu su D. Tamulevičiūtės kurso draugais – Algirdu Latėnu, Irena Kriauzaite, Vytautu Petkevičiumi, Kristina Kazlauskaite, K. Smoryginu ir kt. – tiesiogine, gyva ir demokratiška kalba Jaunimo teatre prabilę į to meto žiūrovą, tapo išskirtiniu Lietuvos teatro reiškiniu.

Per 28 darbo teatre metus V. Podolskaitė sukūrė daugiau kaip pusšimtį vaidmenų, tarp kurių jai ypač brangūs: Irena Meškutė spektaklyje *Škac, mirtie, visados škac* (rež. D. Tamulevičiūtė), Domicelė spektaklyje *Trys mylimos* (rež. Gytis Padegimas), Liudka Bulovaitė – *Katė už durų* (rež. Eimuntas Nekrošius), Džiuljeta legendinėje 1982 m. E. Nekrošiaus pastatytoje Kęstučio Antanėlio ir Sigito Gedos roko operoje *Meilė ir mirtis Veronoje*. Ji taip pat sukūrė įsimintinus vaidmenis kino filmuose bei televizijos spektakliuose, radijo vaidinimuose, iš kurių minėtini: Elzė – *Virto ąžuolai* (rež. Gytis Lukšas), Daiva – *Bendraminčiai* (rež. Danutė Keturakytė), Fru Elvsted televizijos spektaklyje *Heda Gabler*, Marta filme *Nauji Robino Hudo nuotykiai*. Nuo 2001 m. V. Podolskaitė yra Lietuvos teatrų vaikams ir jaunimui tarptautinio ASSITEJ skyriaus pirmininkė.

Lietuvos muzikos akademijos senato nutarimu nuo birželio 1 dienos akademijos Teatro ir kino fakultete pradėjo veikti Šokio ir judesio katedra. Fakulteto dekanė Ona Pakėnienė aiškino, kad naujos katedros idėja brendo pamažu, Vaidybos ir režisiūros katedroje vis gausėjant įvairių šokio ir judesio specialistų. Prieš penketą metų joje atsirado aktorių-šokėjų kursas, vadovaujamas Andželikos Cholinos, vėliau buvo atidarytas kursas dabartiniams ar buvusiems baleto šokėjams, norintiems tapti baleto pedagogais. Pernai akademija surinko dar vieną aktorių-šokėjų grupę, o šiemet numato surinkti pirmąjį šiuolaikinio šokio šokėjų kursą, kuriam vadovaus choreografė Aira Naginevičiūtė. Naujoje Šokio ir judesio katedroje dirbs apie 15 klasikinio, šiuolaikinio, charakterio šokio, scenos judesio, fechtavimo ir kitų dalykų specialistų. Katedros pavadinime neapsiribota siauresniu "choreografijos" pavadinimu, būdingu Rusijos mokykloms, bet, sekant Vakarų aukštųjų mokyklų praktiką, vartojama visą sritį apibūdinanti sąvoka "šokis'.

Lietuvių kalbos instituto naujųjų rūmų Vilniaus Antakalnyje atidarymo oficialioje šventėje dalyvavo Lietuvos vyriausybės atstovai, diplomatinių atstovybių ir aukštųjų mokyklų vadovai ir kiti svečiai. Seimo pirmininko pavaduotojas Č. Juršėnas, pasveikinęs instituto mokslininkus, įteikė institutui Didžiojo lietuvių kalbos žodyno pradininko Kazimiero Būgos portretą. Tuo iškilmių dalyviams buvo primintas didžiausias instituto projektas – visą XX šimtmetį rinktas, lipdytas ir su pertraukomis leistas, pagaliau 2001 m. užbaigtas dvidešimtuoju tomu Didysis lietuvių kalbos žodynas. XXI š. pradžioje numatoma paruošti šiuolaikiniams vartotojams pritaikytą to žodyno elektroninį ir internetinį variantą.

Naujieji instituto rūmai vyriausybei kainavo 18 mln. litų. Instituto 100 darbuotojų persikėlus į šį pastatą, jo kaimynystėje esantis trijų pastatų architektūrinis paminklinis Petro Vileišio rūmų kompleksas su parku buvo perduotas Lietuvių literatūros ir tautosakos institutui, taip išsaugant bendrą lituanistikos mokslo erdvę. Naujuose rūmuose įrengtos modernios fondų saugyklos, kalbos tyrimo laboratorijos, erdvūs administracijos ir mokslo darbuotojų kabinetai, įsikūrė Leksikografijos centras, Kalbos kultūros, Kalbos istorijos ir dialektologijos, Gramatikos, vardyno ir Terminologijos skyriai, veikia instituto leidykla ir naujasis Lituanistikos centras, skirtas mokslininkams ir visuomenei suartinti.

(ELTOS, *Lietuvos ryto*, BNS, *7 meno dienos*, LGTIC informacija) **G.K.**

Lietuviai mokslininkai

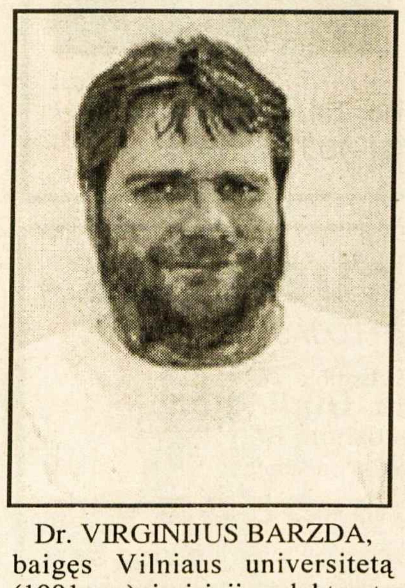

Dr. VIRGINIJUS BARZDA, baigęs Vilniaus universitetą (1991 m.) ir įsigijęs doktoratą Szeged universitete, nuo 2002 m. rugsėjo mėnesio profesoriauja (Assistant Professor) Toronto universiteto fizikos departamente. Nuo 1999 iki 2002 jis tyrinėjimus atliko kaip "Research Scientist" Kalifornijos universitete (San Diego). Jis dirba biofizikos srityje, tyrinėjimus daro proteinų paskirties ir dinamikos nustatymui, taip pat padeda diegti naujovišką techniką mikroskopijos srityje

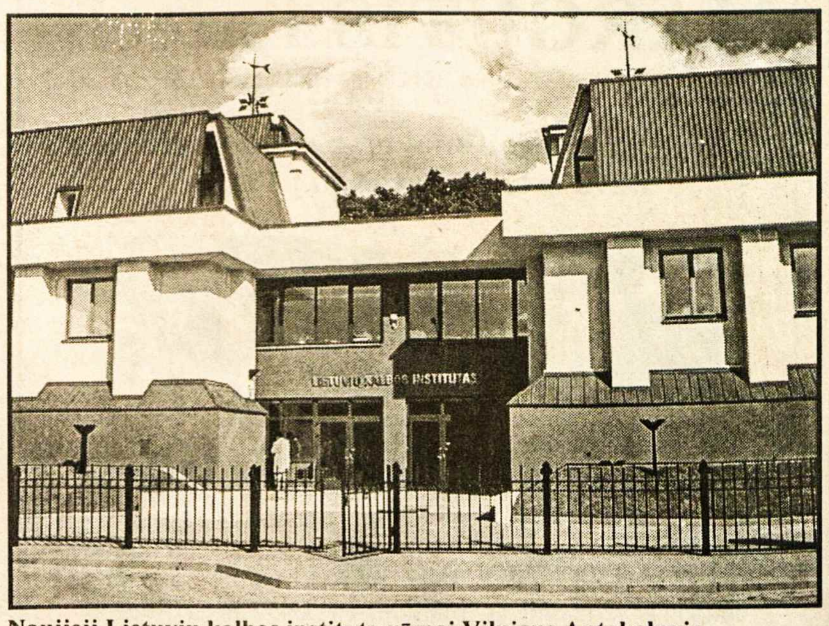

Naujieji Lietuvių kalbos instituto rūmai Vilniaus Antakalnyje Nuotr. G. Kurpio

PRISIKĖLIMO KREDITO KOOPERATYVAS

3 Resurrection Rd., Toronto, ON M9A 5G1
Telefonai: 416 532-3400 ir 532-3414
FAX: 416 532-4816
Anapilyje tel.: 905 566-0006 Fax: 905 566-1554

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r. iki 8 v.v.; šeštadieniais nuo 9 v.r. iki 1 v.p.p.; sekmadieniais nuo 8.30 v.r. iki 12.45 v.p.p.
ANAPILYJE: sekmadieniais nuo 9 v.r. iki 12.30 v.p.p.; antradieniais nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 1 v.p.p. iki 8 v.v.

AKTYVAI per 62 milijonus dolerių

MOKA UŽ:

90-179 d. term. ind.	1.25%
180-364 d. term.ind.	1.55%
1 metų term. indėlius	2.00%
2 metų term. indėlius	2.35%
3 metų term. indėlius	2.55%
4 metų term. indėlius	2.80%
5 metų term. indėlius	3.05%
1 metų GIC-mėn.palūk.	1.60%
1 metų GIC-met. palūk.	2.25%
2 metų GIC-met. palūk.	2.60%
3 metų GIC-met. palūk.	2.80%
4 metų GIC-met. palūk.	3.05%
5 metų GIC-met. palūk.	3.30%
RRSP, RRIF ir OHOSP "Variable"	1.00%
RRSP ir RRIF-1 m.term.ind.	2.50%
RRSP ir RRIF-2 m.term.ind.	2.85%
RRSP ir RRIF-3 m.term.ind.	3.05%
RRSP ir RRIF-4 m.term.ind.	3.30%
RRSP ir RRIF-5 m.term.ind.	3.55%
Taupomąją sąskaitą iki	1.00%
Kasd. pal. taupymo sąsk.	1.00%
Kasd. pal. čekių sąsk. iki	1.00%
Amerikos dol. kasd. pal. taupymo sąsk.	0.60%

IMA UŽ:

Asmenines paskolas nuo	6.00%
Sutarties paskolas nuo	6.00%
Nekiln. turto paskolas: Su nekeičiamu nuošimčiu	
1 metų	3.95%
2 metų	4.20%
3 metų	4.30%
4 metų	4.65%
5 metų	4.75%
Su keičiamu nuošimčiu 1, 2, 3 metų	5.00%

Duodame CMHC apdraustas nekilnojamo turto paskolas

Duodame komercines nekilnojamo turto paskolas

Duodame asmenines paskolas iki $100,000 ir nekilnojamo turto paskolas iki 95% įkainoto turto vertės. Parduodame pinigines perlaidas (money orders) ir kelionių čekius (travellers cheques) JAV, Kan. ir EURO valiuta. Dauguma patarnavimų teikiami nemokamai: spausdiname asmeninius ir biznio čekius, apmokame įvairias sąskaitas.

Kiti patarnavimai *"INTERAC-PLUS" kortelė*

Mūsų tikslas – ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

APLANKYKITE MŪSŲ TINKLAPĮ: www.rpcul.com

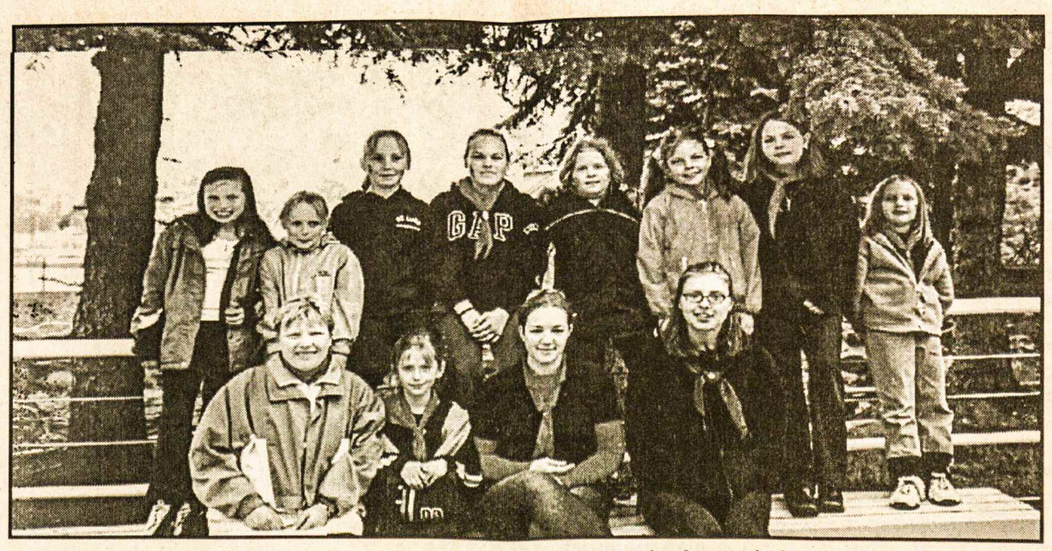

Toronto skaučių-paukštyčių iškyla "Ontario Place" su vyresnėmis skautėmis kandidatėmis ir vadovėmis
Nuotr. K. Dambaraitės

PAREMKIME "ROMUVOS" STOVYKLAVIETĘ!

Gerbiamieji,

Kanados rajono "Romuvos" stovyklavietė prašo jūsų pagalbos. Šiais metais mes turime atlikti labai brangų ir sudėtingą projektą. Per eilę metų vandens potvyniai ir žiemos šalčiai apgadino valgyklos pamatus, sienas ir grindis. Praeityje mažesnius remontus atlikdavome patys su talkos pagalba. Šis remontas reikalauja didesnių pastangų bei darbo. Todėl reikia samdyti rangovą, kuris turi patyrimo tokiems darbams atlikti. Darbai bus atlikti birželio mėnesį, kad stovyklavietė būtų paruošta vasaros stovyklavimui. Numatoma remonto kaina apie $50,000.

Prašome visas skautų šeimas ir rėmėjus skirti aukų, kad galėtume atlikti užsimotą darbą, kuris reikalauja didelių išlaidų. Visiems aukotojams bus išduoti kvitai, kuriuos galima naudoti pajamų mokesčiams (Income Tax) nusirašyti. Primename, kad aukų kvitai dėl mokesčių taikomi tik Kanados gyventojams. Prašau aukų čekius rašyti "Romuva Inc" vardu ir siųsti: Romuva Inc., c/o Rimas Sriubiškis, 9 Orser Drive, Midhurst, Ontario L0L 1X1 Canada.

SKAUTIŠKAS AČIŪ VISIEMS!

Šachmatų čempionas

Jaunuolis iš Lietuvos laimėjo JAV atvirą jaunimo šachmatų čempionatą. Sensacinga Salvijaus Berčio pergalė Bruklyne

EDVARDAS ŠULAITIS

Jeigu Dėdės Samo žemėje daugumas mūsų tautiečių "garsina" savo kraštą mažesniais ar didesniais nusikaltimais, kurie dažnokai patenka ir į didžiosios šios didelės valstybės spaudos puslapius, tai 13-metis Salvijus Berčys čia padarė malonią išimtį.

Šis dar tik prieš 6 savaites iš Vilniaus kartu su savo šeima į Niujorko priemiestį – Bruklyną apsigyventi atvykęs jaunuolis tapo 2003 metų JAV jaunimo atvirų varžybų nugalėtoju. Turnyre, kuris baigėsi birželio 22 d. SUNY Maritime kolegijos patalpose kitame Niujorko priemiestyje Bronx, jis laimėjo pirmąją vietą stipriausiųjų – 21 metų ir jaunesnių šachmatininkų grupėje.

Nors pagal savo amžių jis galėjo dalyvauti 15 ir mažiau metų turinčių jaunuolių varžybose, Salvijus pasirinko vyriausių ir stipriausių grupę, nes joje buvo žadamas didokas prizas – pilna stipendija Teksas universitete Dalas mieste. Ir visų nustebimui, šis smulkaus sudėjimo akiniuotas jaunuolis nusinešė šį gana didelį laimikį. Negana to, jis gavo ir pirmos vietos trofėją, o taip pat ir teisę dalyvauti 2004 m. JAV jaunimo šachmatų kviestinėse pirmenybėse.

Šios pirmenybės, kurios sutraukė 110 dalyvių iš viso pasaulio, buvo atviros visiems jaunuoliams, kurie, sumokėję 50 dolerių, tapo JAV Šachmatų federacijos nariais. Dalyvių tarpe buvo jaunuolių iš Indijos bei kitų tolimų kraštų, kuriuos į šias pirmenybes atlydėjo jų tėvai, padėję žengti pirmuosius žingsnius šachmatuose.

Apie šias pirmenybes plačiai rašė pasaulio dienraščiu vadinamas *The New York Times,* kuris įdėjo ir lietuvių jaunuolio S. Berčio nuotrauką iš jo pasirodymo šiose pirmenybėse. Čia taip pat pažymėta, jog jaunasis lietuvaitis surinko tiek pat taškų, kiek ir dvidešimtametis amerikietis iš kaimyninės NJ valstijos Thomas Bartell, tačiau nugalėtojo prizas atiteko musiškiam.

Neužmirškime spaudos

Rašant testamentą kyla klausimas, kam palikti savo santaupas. Neužmirština, kad tarp įvairių fondų, lietuviškų institucijų bei organizacijų yra jau daugiau kaip 50 metų leidžiami *Tėviškės žiburiai* – plačios apimties savaitraštis. Iškeliauja tautiečiai į anapus vienas po kito, o *Tėviškės žiburiai* lieka šviesti ir toliau. Mažėjant tautiečių skaičiui, jie reikalingi vis stipresnės paramos, ypač nuolat didėjant paruošimo, spausdinimo ir pašto išlaidoms. Testamentinis palikimas *Tėviškės žiburiams* yra ir prasminga parama visai lietuviškai veiklai. Adresas: *Tėviškės žiburiai,* 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3, Canada. *TŽ leidėjai*

Sportas

Varžybų tvarkaraštis

ŠALFASS-gos organizuojamos antrąjį šių metų pusmetį sporto varžybos yra skelbiamos išsiuntinėtame bendraraštyje, kurį gauna sporto klubai bei pavieniai sporto veikėjai.

Lauko teniso pirmenybės ir trečiosios Klyvlando LSK "Žaibo" kviestinės varžybos įvyks liepos 26-27 d.d. Klyvlande, OH. Informacijas teikia Algis Gudėnas, 104 East 199-th St., Euclid OH 44119; tel. 215-481-0465; faksas: 216-481-6064; E-paštas: linrik@adelphia.net. Papildomas ryšys: Eugenijus Krikščiūnas, ŠALFASS 1, teniso vadovas, 105 Anndale Dr., Willowdale, Ont. M2N 2X3, Canada; tel. 416-225-4385; E-paštas: dkrik3@rogers.com

Kviestinės softbolo varžybos numatomos š.m. rugpjūčio 22-24 d.d. Kanados Vasagoje. Daugiau apie tai žinių teikia Sonia Houle, 498 Glenlake Ave., Toronto, Ont. M6P 1H1, Canada. Tel. 416 762-0636; E-paštas sonia@kanada.ca

Skrendančių taikinių šaudymo pirmenybės vyks š.m. liepos pabaigoje ir rugpjūčio pradžioje Hamiltono Giedraičio vardo šaudykloje. (Tiksli data bus pranešta vėliau). Daugiau informacijos teikia: Kazys Deksnys, 1257 Royal Drive, Burlington, Ont. L7P 2G2, Canada. Tel. 905 332-6006. FAX 905 547-5556; E-paštas: kdeksnys@sprint.ca

ŠALFASS Inf.

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

ledo akmenų (*curling*) varžybos. Cypress numatytos laisvo stiliaus slidinėjimo, snieglenčių varžybos. Whistler vyks slidžių šuoliai nuo tramplyno, įvairių rogių (*bobsleigh, luge, skeleton*) ir įvairios slidžių (*Nordic, Alpine, cross country, biathlon*) varžybos. Numatytas žaidynių biudžetas apie $2 bln.; federacinė ir Britų Kolumbijos provincijos valdžia pažadėjo po $620 mln. įvairių įrengimų statybai, $200 mln. saugumui. Priedo, provincija numačiusi pagerinti labai vingiuotą vieškelį tarp Vankuverio ir Whistler. Apskaičiuojama, kad šios žaidynės sukurs apie 228,000 naujų darbų ir $10-čiu bln. pagyvins ekonominę veiklą.

Torontas, 1998 metais sujungus 5 savivaldybes į vieną, paveldėjo 180,000 potvarkių (*bylaws*), kurie paprastai reguliuoja gyventojų saugumą, miesto grožį bei žmonių santykius. Kadaise, vadinamais Viktorijos laikais, Toronto politikai potvarkiais mėgino tvarkyti ir gyventojų moralines vertybes. Taip atsirado potvarkiai, kad moterų maudymosi drabužiai jas dengtų nuo kaklo iki kelių, neleidžia kergti eržilų viešoje gatvėje ir panašiai. Buvo, ir dar yra užsilikę iki dabar, potvarkiai, kad negalima spjaudyti ant šaligatvio, tramvajuje ar kitose viešose vietose. Bauda kadaise (1903 m.) buvo $50. Vėliau ji buvo sumažinta iki $1 (gal ir pavojus sumažėjo) ir vėl kažkodėl padidinta iki $15. Potvarkiais reguliuojamos tvoros: pvz. negalima statyti elektrinės tvoros, kad kaimyno katė neateitų į kiemą; potvarkis leidžia valgyti kalakutą, bet jo negalima laikyti kaip prijaukinto gyvūnėlio (*pet*); gyvūnėlių šeimoje galima laikyti nedaugiau šešių, o šunų nedaugiau trijų. Gyvatės negali būti ilgesnės negu 3 metrai ir t.t.

Painūs potvarkiai apie tai, kur galima statyti automobilį ir kur negalima. Vienur (buv. East York, York ir Etobicoke) negalima statyti įvažiavime arčiau gatvės negu priekinė namo siena; kitur (buv. Toronto) niekur negalima, tik garaže. Šiuo metu miesto taryba mėgina peržiūrėti pasenusius potvarkius, sumažinti potvarkių skaičių iki 30,000. Bet jau po susijungimo taryba išleido 5,500 naujų potvarkių. O potvarkių prižiūrėtojų (*Bylaw enforcement officers*) visame Toronte tėra 300. Potvarkiai keičiasi ir gyvenimo būdui keičiantis, ypač tokioje daugiakultūrinėje mozaikoje, kaip Torontas. Jau planuojami nauji potvarkiai triukšmui bei kvapams reguliuoti.

Hayley Wickenheiser, ledo ritulio žaidėja, atkreipė žiniasklaidos dėmesį, kai praeitą sezoną pasirašė sutartį žaisti Suomijos vyrų B lygos komandoje. Hayley sėkmingai užbaigė sezoną, sužaidė 23 rungtynes, įmušė 2 įvarčius, turėjo 10 sėkmingų pasavimų ir gavo pasiūlymą žaisti toje pačioje komandoje kitą sezoną. Pasak jos, žaidimas vyrų lygoje nėra mėginimas peržengti "lyčių ribą" sporte, bet gera proga patobulinti žaidimo įgūdžius ateičiai. Ji dar planuoja žaisti Kanados moterų olimpinėje komandoje per ateinančias dvejas Žiemos olimpines žaidynes.

G.K.

• Maža garbė svetimom kalbom kalbėti, didelė gėda savosios gerai nemokėti.

ADVOKATAS
VICTOR RUDINSKAS
Tel. 416 240-0594
27 John Street, Toronto, Ontario M9N 1J4
(arti Lawrence Ave. W. ir Weston Road)

HOMELIFE
HomeLife Realty Plus Ltd.
2261 Bloor Str. W.
Toronto, Ont. M6S 1N8

NIJOLĖ B. BATES
Tel. (416) **763-5161**
Fax: 416 763-5097
Prašau kreiptis visais namų pirkimo-pardavimo reikalais. Patarnauju lietuvių visuomenei 16 metų

HIGH PARK rajone, 6 kamb. namas su butu rusyje. Gera pradžia perkant pirmą namą. Arti prie susisiekimo ir apsipirkimo. Prašo $345,000.
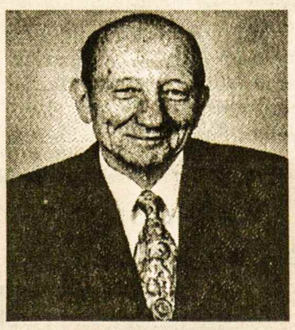
SKAMBINTI
TEODORUI STANULIUI, B.A.
Associate Broker
416-879-4937
RE/MAX WEST REALTY Inc. Tel. **416 769-1616;**
namų **416 231-4937**

DR. STASYS DUBICKAS
DANTŲ GYDYTOJAS
398 Guelph Line, Burlington
(tarp QEW ir Lakeshore Rd.)
Privati AUTO-AIKŠTĖ ("parking")
(905) 333-5553
TAIP PAT PRIIMA PACIENTUS TORONTE – 2373 BLOOR ST.W.

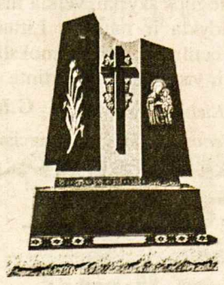
ROCK OF EUROPE INC.
GRANITO PAMINKLAI, BRONZOS LENTOS
AUKŠTOS KOKYBĖS DARBAS
GERIAUSIOS RŪŠIES GRANITAS
PROFESIONALUS PATARNAVIMAS
RAŠTIŠKA GARANTIJA
(416) 232-1250
83 SIX POINT ROAD
(Į PIETUS NUO BLOOR,,NETOLI ISLINGTON)
TORONTO, ON M8Z 2X3

MARGUTIS Parcels
4134 Dundas St. West, Toronto, ON. M8X 1X3 Fax: (416) 233-3042
Reguliarūs dvisavaitiniai maršrutai siuntiniams laivu ir lėktuvu tiesiai į Vilnių

Tel: (416)233-4601
$3.00* off for 1 parcel **$3.00* off**
* coupon is valid only at "Margutis-Pysanka" head office.

SU ŠTURMU
SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
LĖKTUVU arba LAIVU
905•271•8781
PETRAS ŠTURMAS
Paėmimas iš namų pagal susitarimą iš Toronto, Hamiltono, Niagara Falls, Londono, Wasaga Beach apylinkių

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS
PARAMA
AKTYVAI per 130 milijonų dolerių

MOKAME

1.00% už 30-89 d.	term. indėlius
1.25% už 90-179 d.	term. indėlius
1.55% už 180-364 d.	term. indėlius
2.00% už 1 m. term.	indėlius
2.35% už 2 m. term.	indėlius
2.55% už 3 m. term.	indėlius
2.80% už 4 m. term.	indėlius
3.05% už 5 m. term.	indėlius
1.60% už 1 m. GIC mėn. palūk.	
2.25% už 1 m. GIC invest.	pažym.
2.60% už 2 m. GIC invest.	pažym.
2.80% už 3 m. GIC invest.	pažym.
3.05% už 4 m. GIC invest.	pažym.
3.30% už 5 m. GIC invest.	pažym.
1.00% už RRSP ind. (var. rate)	
2.50% už RRSP 1 m. term. ind.	
2.85% už RRSP 2 m. term. ind.	
3.05% už RRSP 3 m. term. ind.	
3.30% už RRSP 4 m. term. ind.	
3.55% už RRSP 5 m. term. ind.	
1.00% už OHOSP (variable rate)	
0.45% kasd. palūkanų čekių sąsk.	
0.80% už JAV dolerių 1 metų GIC	
0.60% už JAV dol. kasd. pal. sąsk.	

IMAME

už asmenines paskolas nuo	6.00%
už nekilnojamo turto paskolas (mortgages) su – nekeičiamu nuošimčiu (fixed rate)	
1 metų	3.95%
2 metų	4.20%
3 metų	4.30%
4 metų	4.65%
5 metų	4.75%
– su keičiamu nuošimčiu	5.00%

DUODAME
- *asmenines paskolas*
- *mortgičius iki 95% įkainoto turto*
- *riboto kredito paskolas (Line of Credit)*
- *komercinius mortgičius*

Nuošimčiai gali pasikeisti savaitės eigoje

NEMOKAMI PATARNAVIMAI
SĄSKAITŲ IŠLAIKYMAS • KREDITO IR DEBITO KORTELĖS ČEKIAI • PINIGINĖS PERLAIDOS (MONEY ORDERS) KELIONĖS ČEKIAI (TRAVELER'S CHEQUES)

PASLAUGOS TEIKIAMOS INTERNETU!
GALITE PATIKRINTI SAVO BALANSĄ AR APMOKĖTI SĄSKAITAS
Elektroninis paštas: info@parama.ca

KITOS PASLAUGOS
KELIONIŲ APDRAUDA NARIAMS IR SVEČIAMS IŠ KITŲ KRAŠTŲ PERSIUNTIMAS PINIGŲ (WIRE TRANSFERS) Į LIETUVĄ IR KITUR

IEŠKOTE DOVANOS?
PARDUODAME LIETUVOS BANKO PROGINES MONETAS

KASOS VALANDOS:
Pirmad., antrad. ir trečiad. nuo 9 v.r. – 3.30 v.p.p.; ketvirtad. ir penktad. nuo 9 v.r. – 8 v.v.
LN skyriuje – penktad. nuo 9 v.r. – 3.30 v.p.p.; šeštad. (liepos ir rugpjūčo mėnesiais uždaryta)
Royal York skyriuje – šeštad. nuo 9 v.r. – 1 v.p.p.

SKYRIAI:
1573 Bloor St.W., Toronto ON M6P 1A6 Telefonas: 416 532-1149
2975 Bloor St.W., Etobicoke ON M8X 1C8 Telefonas: 416 207-9239

APLANKYKITE MŪSŲ TINKLALAPĮ: www.parama.ca

ROYAL LEPAGE
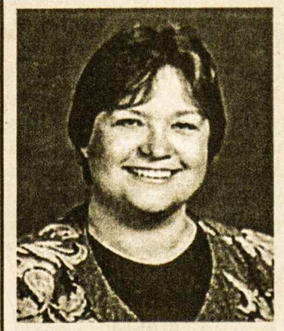
Jei norite pirkti ar parduoti namą, ar gauti informaciją, prašau man paskambinti. Pažadu mielai ir sąžiningai patarnauti
Lina Kuliavienė
2320 Bloor Street West
Toronto, Ontario M6S 1P2
Tel. 416 762-8255 FAX 416 762-8853

***TŽ* BENDRADARBIŲ IR SKELBĖJŲ DĖMESIUI!**
Siunčiantys pranešimus ir žinias faksu yra prašomi įsidėmėti, kad, *TŽ* fakso numeris yra 905 290-9802. Ši linija taip pat naudojama interneto paslaugoms – žinių rinkimui ir susirašinėjimui. Todėl ji gali būti užimta. Prašome bandyti vėliau.

SMITH MONUMENT CO. LTD.
(nuo 1919 metų)
▲ Gaminame paminklus, bronzines plokštes, atminimo lenteles.
▲ Puošiame lietuviškais ornamentais pagal klientų pageidavimus.
▲ Patarnaujame lietuviams daugiau kaip 20 metų.
▲ Garantuojame aukščiausios kokybės darbą.
***Skambinti tel.* 416 769-0674**
Adresas: 349 Weston Road
(tarp Eglinton ir St. Clair),
Toronto, Ontario M6N 3P7

QUEEN SYRENA TRAVEL - 133 Roncesvalles Ave. Toronto, Ont. M6R 2L2
KELIONĖS Į VISUS KRAŠTUS VISOMIS ORO LINIJOMIS
Į LIETUVĄ – visuomet geriausiomis kainomis!
RUDENS PRAMOGINĖS / MALDININKŲ KELIONĖS:
Į Agawos slėnį (į šiaurę nuo Sault St. Marie) autobusu ir traukiniu rugsėjo 29 – 3 dienos – $399.00
Į Italiją – spalio 14 – 10 dienų – $2,690.00
Vatikanas, Venecija, Sorento, Capri, Neapolis
Toronto įstaigoje esu antradieniais tarp 11 ir 17 val. Atvažiuoti Jums nėra būtina, skambinkite **ALGIUI MEDELIUI** asmeniškai.
Tel. Toronte 416 531-4800 Bilietus pristatau X-PRESS paštu

MEDELIS CONSULTING **45 Forest Heights Str., WHITBY, Ont. L1R 1T7**
ALGIS ir STEFA MEDELIAI Tel. 1-905-666-9086
Visos paslaugos atsikviečiant gimines iš Lietuvos, arba Jums skrendant į Lietuvą.
JAV DOLERIUS LIETUVOJE PRISTATOM Į RANKAS PER 7 DARBO DIENAS. Kreipkitės visomis savaitės dienomis, išskyrus antradienius.
Dėl smulkesnės informacijos kalbėkite su ALGIU MEDELIU

Didžiulė Joninių šventė

Plataus masto renginys, kuriame dalyvavo 5000 tautiečių

EDVARDAS ŠULAITIS

Sunku atsiminti renginį Čikagoje ar jos apylinkėse sutraukusį 5000 tautiečių. Jų tiek buvo sugužėję į Joninių pramogą birželio 22 d. "Pioneer Woods" miškeliuose į pietvakarius nuo Čikagos.

Oras pasitaikė gražus, tai ir publikos atsilankė daugiau negu rengėjai tikėjosi ir dėl to turėjo nemalonumų iš policijos pusės, nes buvo užblokuoti keliai ir sutrikdytas judėjimas. Todėl policija nutarė šią šventę nutraukti greičiau negu buvo planuota ir tai sukėlė rengėjų bei publikos nepasipiktinimą. Tačiau tokio sprendimo nebuvo įmanoma pakeisti.

Šventė buvo pradėta tuoj po pietų religinėmis apeigomis, kurioms vadovavo kun. Jaunius Kelpšas ir kun. Rimvydas Adomavičius. Jiedu atvykę iš Lietuvos darbuojasi Brighton parko ir apylinkių lietuviškose parapijose.

Joje viena po kitos pasirodė apie 10 muzikinių grupių ar pavienių atlikėjų. Jų tarpe buvo "Gabijos" kolektyvas, Vidos Normantienės trio; "Tėviškės" kapela, sol. Rasa Zubreckaitė, dainininkas Blažukas ir kt.

Maistą čia parūpino "Antano kampas" "Lithuanian Plaza Bakery Deli" krautuvės, kurios specializuojasi lietuviškų patiekalų gamyboje. Tai neseniai iš Lietuvos atvykusiųjų prekybos įstaigos, kurios susilaukia daug pirkėjų iš įvairių kartų žmonių.

Čia savo stalus su prekėmis ar patarnavimais buvo užstatę net 15 lietuviškų verslų ar paslaugų įstaigų. Jie visi turėjo nemažą pasisekimą. Buvo ir Čikagos lietuviškų laikraščių *Draugo* ir *Amerikos lietuvio* (jie buvo vieni iš pagrindinių šventės rengėjų) stalai.

Beje, Joninių rengėjų komiteto pirmininku buvo pirmosios Amerikos lietuvių išeivių kartos atžala – Joe Kulys. Be minėtų leidinių atstovų (Vitalijos Pulokienės – *Draugas* ir Bronio Abručio – *Amerikos lietuvis*) čia buvo Amerikos lietuvių televizijos laidos vedėjas Arvydas Reneckis bei prekybininkas Algis Morkūnas. Jie visi yra naujieji ateiviai. Pastarieji sudarė apie 80% programos atlikėjų ir šventės dalyvių.

Taigi Čikagoje jau veiklą perima nauji žmonės ir tas, žinoma, gerai nuteikia.

Joninių renginio Čikagoje komiteto pirm. Joe Kulys. Toliau – Arvydas Reneckis

Ansamblis "Gabija" Joninių šventės programoje birželio 22 d. Nuotr. Ed. Šulaičio

Vaidilutės atlieka programą per Jonines Čikagoje birželio 22 d. Nuotr. Ed. Šulaičio

Gadinamas Lietuvos įvaizdis užsienyje

D. Britanijos laikraštis *The Sunday Telegraph* (internete www. telegraph.co.uk) birželio 29 d. paskelbė straipsnį apie Londone gyvenančią pabėgėlių šeimą iš Lietuvos. Vienas iš straipsnio autorių – torontietis Darius Ross, *The Baltic Times* savaitraščio bendradarbis (kiti – Fiona Govan ir Andrew Alderson).

Straipsnyje rašoma apie Vladimirą Anufrijevą, kuris su savo žmona, trimis vaikais ir uošve gyveno Vilniuje, Markučių gatvėje, aštuonių kambarių name. Anufrijevai išvyko į Angliją ieškoti politinio prieglobsčio, nes kaip rusai buvę persekiojami Lietuvoje. Praėjusių metų gruodžio mėnesį Aukštasis D. Britanijos teismas atmetė Anufrijevų skundą, esą jiems nemokamai duotas būstas neatitiko jų reikalavimų ir tuo buvo pažeidžiamos jų žmogaus teisės.

Dabar aukščiausias teisėjas Lord Chief Justice Woolf iškėlė klausimą dėl šios bylos apeliavimo pernelyg didelės kainos – daugiau kaip 100,000 svarų. Spaudoje nuskambėjo abejonės, ar Anufrijevų šeima tikrai yra neteisingumo aukos.

Straipsnio autoriai sužinojo iš Vilniaus policijos ir šeimos kaimynų, kad Anufrijevas sėdėjęs 4 metus kalėjime už valstybinio turto grobstymą, jo asmeninis turtas irgi buvo atimtas kaip dalis bausmės. Jo teigimu, jis buvo nuteistas ne už korupciją, o už kapitalizmą, jis taip pat sakėsi, jog policija jį užpuldinėjo, nes jis buvo įtariamas KGB agentu. To nepatvirtino nei policija, nei kaimynai. Jam taip pat buvo atimtos vairavimo teisės po daugybės avarijų. Iš tikrųjų, jų žiniomis, jis susipykęs su savo verslo partneriais paliko didelių skolų. Šeimos baimė dėl grįžimo į Lietuvą dabar net atrodo išblėsusi, nes laiškuose draugams rašė, kad šeima ruošiasi grįžti atostogoms.

Po mėnesio turėtų būti paskelbtas teismo sprendimas dėl Anufrijevų bylos, kuri parodė, kaip sudėtinga yra valdžiai patvirtinti politinio prieglobsčio prašymus. Tokios bylos Anglijos mokesčių mokėtojams kainuoja arti 1.8 bln. svarų per metus.

Lietuvos rytas birželio 30 d. pirmame puslapyje irgi išspausdino straipsnį apie lietuvius, atkreipusius Didžiosios Britanijos dienraščių dėmesį. Joninių naktį įvyko lietuvių susibūrime muštynės. Evaldas Žilionis savo šūkavimu Vimbledono teniso turnyre sukėlė skandalą, o dabar – nesibaigiančios pabėgėlių bylos teisme. Anufrijevai net penkiolika kartų pradėjo teismo procesus, rašo dienraštis. Apibūdinta jų nuo atskridimo į Angliją 1998 m., bylinėjimosi eiga, kiek valstybinių lėšų išleista jų teismams ir būstui. Anufrijevas teigęs, jog Lietuvos valstybinės institucijos įtarė jį esant KGB agentu, jį persekiojo net septynerius metus. Jis turėjęs palikti didelius turtus Lietuvoje, o dabar Londono rajono taryba pažeidžianti žmogaus teises, jo šeimai siūlydama nemokamai gyventi būtiniausių reikalavimų neatitinkančiame name. (Vienas, Anufrijevų atmestas, buvo penkių kambarių, Londono nekilnojamoje rinkoje įvertintas 230,000 svarų vertės).

Lietuvos ryto ir D. Britanijos *The Sunday Telegraph* korespondentai, apžiūrėję namą, kuriame Anufrijevai gyveno Vilniaus Markučių gatvėje, rado ištrupėjusias grindis, užkaltus langus ir svogūnų lysves vietoje "sodo su gėlynu". Su Anufrijevais bendravusi kaimynė teigė niekad negirdėjusi iš jų jokių istorijų apie neteisingus apkaltinimus KGB agentais ar policijos persekiojimus, sakė kad jie gyvenę vargingai, nes negalėjo rasti darbo.

Darius Ross irgi matė tą namą ir teigė *Lietuvos rytui*, jog jam atrodo, kad Anufrijevai šantažuoja Didžiosios Britanijos vyriausybę; ir gerai, kad informacija buvo plačiai paskelbta, nes jie gadino Lietuvos įvaizdį užsienyje. **RSJ**

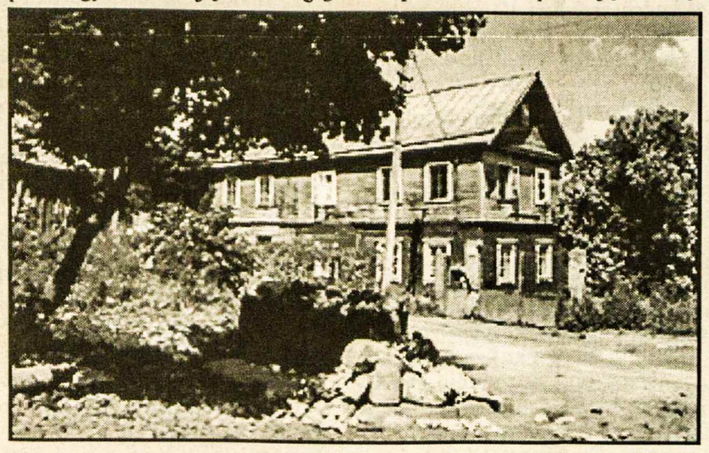

Anufrijevų namas Markučių gatvėje Vilniuje Nuotr. A. Mikšio

Įvairios žinios

"XXI amžius" š.m. gegužės 21 d. laidoje paskelbė sąrašą žmonių, kuriuos Lietuvos prezidentas Rolandas Paksas, Partizanų pagerbimo bei Kariuomenės ir visuomenės vienybės dienos proga, apdovanojo Vyčio kryžiaus ordinais. Straipsnis pailiustruotas nuotrauka, kurioje su Prezidentu stovi Vyčio kryžiaus ordiną priėmęs **Vilius Bražėnas** "nenuilstamas Lietuvos laisvės kovotojas ir komunizmo demaskuotojas, buvęs išeivijos lietuvis". Jis mums pažįstamas kaip ilgametis skautų bei visuomenės veikėjas, "TŽ" ir kitų laikraščių bendradarbis, knygų autorius, paskaitininkas. **Snk.**

SKAITYTOJAI PASISAKO

BE BRAZDŽIONIO

Los Angeles mieste ir apylinkėse būdavo daug linksmiau, šviesiau su poetu Brazdžioniu. Dabar – tuščia ir liūdna kultūrinėje srityje.

2003 m. birželio 9 sugrįžo į Lietuvą dvi archyvo tvarkytojos. Jos dirbo ištisą mėnesį, kol sudėjo į dėžes visas Poeto bibliotekos knygas iš ankštai prikrauto rūsio – spaudos. Turtingas Poeto archyvas atsidurs Kaune, Maironio literatūros muziejuje. Jo direktorė – Aldona Ruseckaitė ir lituanistė Jūratė Žalubaitė – archyvistės.

Alė Rūta

NEPRIIMTINI TERMINAI

Nekartą spaudoje sutinkame pasisakymus prieš jau įsigalinčius išsireiškimus, kurie iš tikrųjų daugeliui nepriimtini. Pavyzdžių Lietuvos naujausioje istorijoje pakankamai: tai "prieškaris", "pokaris", "tarpukaris" ir kt. Atrodo, kad pats krašto pavadinimas kai ką supainiojo: "Lietuvos Respublika". Kam krašto pavadinime reikalinga žymėti ir valdymosi formą?! Buvo Lietuva iki 1940 m. Būtų daug paprasčiau rašyti: "Lietuva 1941-44 m. ir t.t. Nereikėtų tų tarpukarių ir pan. istorijoje nepriimtinų terminų. Egzistuoja Italija, Lietuva, Prancūzija, Švedija...

Atrodo, kad Lietuvos spaudoje įsitvirtinęs jau žodis "knygius". Tai visi dirbantieji su knyga, studijuojantieji, mėgėjai, mylėtojai. Tai lyg paniekinantis ar pašiepiantis žodis lyg ir skirtas labai ribotam ratui. Nepalyginamai ir visiems priimtinesnis žodis būtų "bibliofilas", tinkamas ir bibliotekininkui ir bibliografui ir visiems kitiems, susijusiems daugiau ar mažiau su knyga.

Sutinkame spaudoje ir keistą išsireiškimą "mirties kultūra". Gal tai nevykęs vertimas? Žodis "mirtis" yra sunykimas, kultūra yra augimas, klestėjimas. Mano supratimu drauge tie du žodžiai nesuderinami, vienas kitą neigia. Norėtųsi kalbininkų nuomonės.

Klara Stankienė,
St. Catharines, Ont.

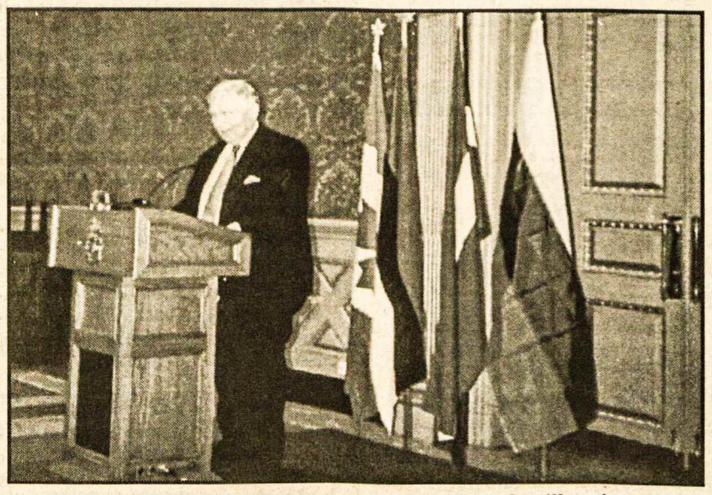

Kanados baltiečių federacijos pirm. estas John Pahapill taria padėkos žodį baltiečių vakare parlamento rūmuose Otavoje Nuotr. A. Žilinsko

Šypsokimės

- Koks daiktas pasako teisybę?
- Veidrodis.

- Kai senas žmogus užmiršta savo žmonos vardą, kaip jis ją vadina?
- Brangioji.

- Kaip galima atpažinti trumparegį?
- Jisai užsideda akinius, kai eina atsakyti telefono.

- Kokia žmogaus kūno dalis brangiausiai kainuoja?
- Pilvas.

- Kas Amerikoj greičiau prisistato į namus negu greitoji pagalba?
- Picų išvežiotojas.

- Kaip žmogus vadina savo artimą, kuris turi geresnę idėją už jį?
- Idiotas.

- Ar laivai turi stabdžius?
- Taip – inkarą.

- Kas padaro savo karjerą griuvėsiuose?
- Archeologas.

- Kaip sužinoti, kad teatre yra gera akustika?
- Kai aktoriai girdi kiekvieno žiūrovo kosulį salėje.

L. Stankevičius

JUOZAS (JOSEPH) NORKUS
Re/max West į staigoje ilgiausiai dirbantis agentas
◆ 25 metai namų remonto patyrimas ◆ Daugiau kaip 12 metų pardavimo-pirkimo patyrimas ◆ Namų nuomojimų ir nuomininkų reikalų specialistas.
RE/MAX West Realty Inc.
1678 Bloor St.W., Toronto, Ont. M6P 1A9
Skambinti bet kuriuo metu į staigos tel.
416 769-1616, namų – 416 769-3577
Nemokamas namų į vertinimas

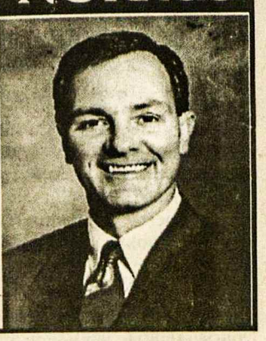

Dantų gydytoja
Gintarė Sungailienė, D.S., D.D. S.
115 Lakeshore Rd.E.
Mississauga, Ont. L5G 1E5 (į vakarus nuo Hurontario)
Tel. 905 271-7171
Patogus, nemokamas mašinos pastatymas

Bloor West Village
DENTAL CARE
Dr. J. Birgiolas
Dr. S. Dubickas
2373 Bloor St. West
Tel. (416) 763-5677

Advokatas
ALGIS S. PACEVIČIUS PACE, B.Sc., LL.B.
PACE LAW FIRM
5110 Dundas ST.W.
(tarp Islington ir Kipling gatvių)
Etobicoke, Ont. M9A 1C2
Tel. 416 236-3060
Fax 416 236-1809

Knygų rišykla "SAMOGITIA"
meniškai įrišia knygas bei žurnalus
A. PLENYS
3333 Grassfire Cres., Mississauga, Ont. L4Y 3J8. Tel. (905) 625-2412

SPAUSTUVĖ
PRINTING NET
Atliekame visus paruošimo ir spausdinimo darbus.
Prieinamos kainos, aukšta kokybė.
TEL. (416) 252-6741
66 Mimico Ave. Toronto Ont.
Savininkas Jurgis Kuliešius

SUMMER SEAT SALE
Getting to Northern Europe has never been easier or more affordable than now with Finnair's Summer Seat Sale! Take advantage of this limited time offer and book your flight via Finnair's extensive network of Northern European routes. For pricing information, contact your consolidator, travel agent or Finnair at:
416 222 0740 or 1 800 461 8651
www.finnair.com
FINNAIR

TORONTO ONT

Anapilio žinios

– Liepos 14, pirmadienį, iš Delhi Šv. Kazimiero šventovės šv. Jono lietuvių kapinėse palaidotas a.a. Vincas Dirsė, 80 m. amžiaus.

– Lietuvos kankinių šventovėje ruošiasi tuoktis Robertas Janulis su Rasa Markevičiūte ir Alicija Jakaitytė su Marc Petitpas.

– Suvalkų krašto išeivijos sambūris rengia gegužinę liepos 20, sekmadienį, 3 v.p.p. įprastoje vietoje – Mississauga miesto Erindale parke. Visi kviečiami dalyvauti.

– Geriausius linkėjimus mūsų parapijai iš Lietuvos atsiuntė Kanados jungtinis jaunimo choras ir Anapilio "Gintarėliai".

– *Žodis tarp mūsų* liepos-rugpjūčio knygelių laidą platina Albina Augaitienė sekmadieniais parapijos salėje.

– Anapilio knygyne galima įsigyti Bernardo Brazdžionio poezijos knygą angliškai *Roads and Crossroads.*

– Mišios liepos 20, sekmadienį: 9.30 v.r. už a.a. Michaliną Dausienę (X metinės); 11 v.r. už parapiją; Vasagos Gerojo Ganytojo šventovėje 10.30 v.r. už Čepų ir Kalpokų mirusius; Delhi Šv. Kazimiero šventovėje liepos 19, šeštadienį, 3 v.p.p. už Svilų ir Lukošių mirusius.

Lietuvių Namų žinios

– Liepos 13 d. Lietuvių Namų svetainėje pietavo 162 svečiai. Pranešimą padarė ir su svečiais supažindino LN vicepirmininkas E. Steponas. Svečių knygoje pasirašė – kun. L. Miliauskas iš Šilutės, M. Pozkienė, Lietuvos evangelikų liuteronų bažnyčios narė, I. Strokienė iš Sirtautų miestelio, Šakių raj.

– LN ir Labdaros valdybos posėdis – liepos 31, ketvirtadienį, 7 v.v. Lietuvių Namų seklyčioje.

– Kviečiame visus pietauti Lietuvių Namuose. Jauki aplinka, geras aptarnavimas, veikia gėrimų baras. Gera proga susitikti su pažįstamais, susipažinti su atvykstančiais iš Lietuvos.

Slaugos namų žinios

– Slaugos namams $500 aukojo E. Kondratas. A. a. Z. Zaleskio atminimui, V. Balsienė aukojo $50 koplytėlės įrengimui. Slaugos namų komitetas dėkoja visiems už aukas. Jos priimamos Toronto ir Hamiltono kredito kooperatyvuose arba siųsti tiesiog adresu: Labdaros fondas, Lietuvių slaugos namai, 1573 Bloor St. W., Toronto, ON, M6P 1A6.

A.a. dail. Anastazijos Tamošaitienės, mirusios 1991 m. ir Šv. Jono lietuvių kapinėse, Mississauga, Ont. palaidotos, palaikai praeitą penktadienį, liepos 11 buvo išskraidinti į Vilnių, kur bus perlaidoti. Jau kuris laikas Vilniuje gyvena "Židinio" galeriją įkūręs velionės vyras dail. Antanas Tamošaitis. **Inf.**

A.a. dėdės Juozo Pažerūno, mirusio Čikagoje, atminimui Danius Pažerūnas *Tėviškės žiburiams* aukojo $40.

Prisikėlimo parapijos žinios

- Kelionei autobusu į Midlandą, kuri vyks rugpjūčio 17 d., registruotis parapijos raštinėje tel. 416 533-0621.

- Rudeninis vartotų drabužių ir daiktų išpardavimas, kurį organizuoja parapijos tarybos labdaros sekcija, vyks spalio 17-18 d.d. Praeitame išpardavime birželio mėnesį darbu prisidėjo daugiau kaip 80 žmonių. Pajamų gauta daugiau kaip $11,000.

- *Žodis tarp mūsų* liepos ir rugpjūčio mėnesių knygytės yra padėtos šventovės prieangyje. Visi kviečiami jas įsigyti ir kasdien naudoti. Knygutės kaina - $5, anglų kalba - $3.

- Praeitą sekmadienį "Kretingos" stovyklavietėj, Vasagoj, prasidėjo lietuvių kilmės lietuviškai nekalbančių vaikų stovykla. Stovyklauja 105 vaikai. Stovyklos komendantas Paulius Goudie, kapelionas kun. E. Putrimas, slaugė Rasa Chomyc. Stovyklos laužo šį šeštadienį svečiams nebus. Tėvai ir giminės gali aplankyti vaikus šį sekmadienį, liepos 20, nuo 9 v.r., dalyvauti kartu su vaikais 11 v.r. Mišiose ir po Mišių papietauti.

- Vienas iš parapijos 50-mečio paminėjimo renginių bus gegužinė rugsėjo 6 d., nuo 10 v.r. iki 8 v.v. "Kretingos" stovyklavietėj, Vasagoje. Norintys vykti autobusu, yra prašomi registruotis pas Aušrą Pleinytę tel. 416 762-9686. Kelionės kaina $15. Gegužinės programoje: muzika, sportas, žaidimai, vaišės, pabendravimas gamtoje.

- Parapijos virtuvė su lietuviškais valgiais, kuriai vadovauja Gražina Valentienė, veikia kiekvieną sekmadienį ir vasaros metu.

- Mišios sekmadienį, liepos 20: 8 v.r. už a.a. Vaclovą Jurevičių; 9.15 v.r. už Liudą Ciplijauską; 10.30 v.r. už a.a. Salomėją Pundžiuvienę, už a.a. Jurgį Palį – 1 metinės, už a.a. Albiną Arlauską – 10 met.; 12 v.d. už gyvus ir mirusius parapijiečius.

Svedasų miestelis, Anykščių raj., š.m. rugpjūčio 15-17 d.d. švęs savo 500 metų jubiliejų. Į šią sukaktuvinę šventę rengėjai kviečia visus, kilusius iš Svedasų, ir kitus, mylinčius tą gražų Lietuvos kampelį. Daugiau informacijos galima rasti interneto tinklapyje www.svedasai.lt. Kvietimus organizacinio k-to vardu išsiuntinėjo Zenonas Navickas, zenonas.n@is.lt **KLB inf.**

A.a. Marijai Gimžauskienei mirus, užjausdami jos vyrą Joną, dukras su šeimomis "Kovai su vėžiu ir džiova" sergantiems vaikams bei tremtiniams Lietuvoje aukojo: $20 – J. Gedrimienė, B. Venslovienė, dr. G. M. Skrinskai, A. Gaidelienė, M. Povilaitienė; $10 – O. Adomauskienė, P. Krivickienė, J. Juozaitienė, V. Kėžinaitis, M. Borusienė.

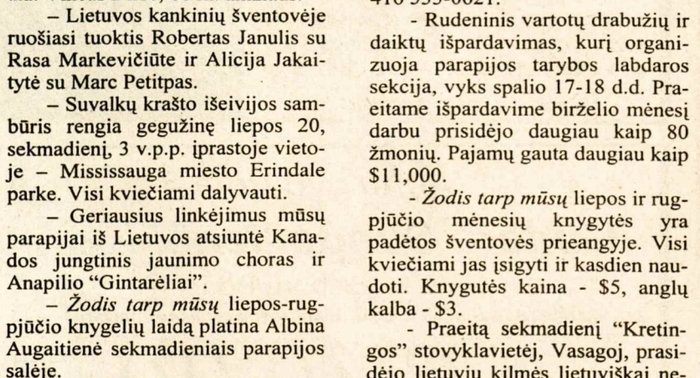

Mokytojos, paruošiusios jaunuosius talentus koncertui, įvykusiam birželio 8 d. Toronto Lietuvių Namuose, (iš k. Ona Gladkienė, viešnia Elizabeth Bulanowska, Diana Calderon, Audronė Šarpytė). Kultūros komisijos vardu padėkos žodį tarė Stasė Pabricienė **Ntr. G. Bijūnienės**

Toronto Maironio mokyklos mokslo metų užbaigime Prisikėlimo parapijos patalpose š.m. gegužės 30 d. aštunto skyriaus abiturientai deklamuoja eiles **Nuotr. D. Puterienės**

Taip buvo gaminamas sviestas Švenčionių apylinkėse **Nuotr. S. Tumėno**

Senais gerais laikais taip buvo gaminama naminė degtinė Labanoro apylinkėse – "labanorinė" **Nuotr. S. Tumėno**

***TĖVIŠKĖS ŽIBURIŲ* paskutinis numeris prieš atostogas išeis liepos 29 d., o poatostoginis numeris – rugpjūčio 19 d. Atostogų metu neveiks redakcija ir spaustuvė. Administracija dirbs visas dienas, išskyrus šventes ir savaitgalius.**

Tarptautinis kamerinės muzikos festivalis vyks nuo š.m. liepos 29 iki rugpjūčio 20 d.d. Niagara-on-the Lake miestelyje. Festivalyje dalyvaus ir lietuviai muzikai – smuikininkas Atis Bankas (meno direktorius), pianistas Petras Geniušas, Ilona Damašiūtė-Beres, Janina Kuzma. Bus atlikti įvairūs kamerinės muzikos kūriniai. Visi kviečiami pasiklausyti aukšto lygio koncertų. Daugiau informacijos galima rasti interneto tinklapyje www.niagaramusicfest.com. Skambinti tel. 416 530-4050 arba 416 766-9959. **Inf.**

Lietuvių pamaldos Kanados kankinių šventovėje Midlande įvyks rugpjūčio 17, sekmadienį; 2.30 v.p.p. bus einami Kryžiaus keliai, 3 v.p.p. Mišios šventovėje, o po jų – maldos prie Lietuvių kryžiaus prisiminti Lietuvos kankiniams. Mišias atnašaus Londono Šiluvos Marijos, Hamiltono Aušros Vartų, Mississaugos Lietuvos kankinių ir Toronto Prisikėlimo lietuvių parapijų kunigai. Pamaldose organizacijos dalyvaus su vėliavomis. Bus prisiminti Lietuvos kankiniai, žuvę už tikėjimą ir tautos laisvę. Į šias reikšmingas pamaldas visus gausiai kviečia dalyvauti *Kanados lietuvių katalikų centras*. ***J.A.***

IEŠKOME AUKLĖS 18 mėn. berniukui 4 dienas per savaitę – kartais gali būti daugiau, Kipling ir Eglinton raj. Skambinti Žibutei tel. 416 207-0819.

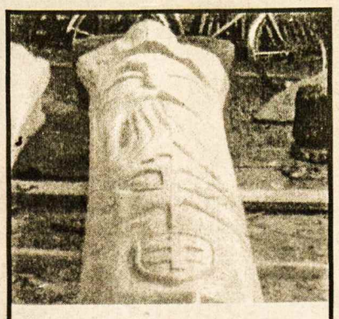

Jeff Waters
senovinio stiliaus
medžio skulptorius
Stayner, Ont. Canada
Tel. 1-705-428-3996
El. paštas: wattr44@hotmail.com
P.O. Box 598 Stayner, Ont.
L0M 1S0

Whittamore's FARM
PRISISKINKITE PATYS
BRAŠKIŲ ir įvairių ŽIRNIŲ
PARDUOTUVĖ ir VYNINĖ
8100 Steeles Ave. E., 6 km į rytus nuo Markham Rd. (Hwy. 48)
TEL. 905 294-3275
Tinklalapis: www.whittamoresfarm. com

A.a. Michalinos Dausienės X mirties metinių atminimui (1993 metų liepos 18 d.), duktė Aldona ir žentas Mečys Empakeriai *Tėviškės žiburiams* aukojo $100.

A.a. Zigmo Zaleskio atminimui pagerbti, užjausdami žmoną Teresę (Tusę), sūnų Andrių ir dukrą Iloną su šeimomis, Aldona ir Algirdas Vaičiūnai *Tėviškės žiburiams* aukojo $50.

A.a. Zigmui Zaleskiui mirus, nuoširdžiai užjausdamos žmoną Tusę, dukrą Iloną, sūnų Andrių su šeimomis, Pranutė Radzevičiūtė-Klimienė ir Alicija Šešelgienė "Kovai su vėžio liga" Lietuvoje aukojo $60.

Į "Vilniaus rūmų" salę birželio 24 d., 7 v.v. suėjo vietiniai ir iš miesto atvykę švęsti Joninių – iš viso apie 60 žmonių. Pensininkų klubo valdybos pirmininkas A. Alsbergas pasveikino susirinkusius ir palinkėjo Jonams geros sveikatos. Buvo sugiedota *Ilgiausių metų.* Prie kavutės visi linksmai vaišinosi. Jonas Lapinskas buvo ką tik grįžęs iš Lietuvos ir visus vaišino atsivežtais skaniais gėrimais. Programą su humoru ir daina vedė Laima Mačionienė. Išsiskirstė visi patenkinti.

Birželio 26 d. susirinko vietiniai išleisti Zuzaną Barančiukienę į Lietuvą dviem mėnesiam. Vyko kavutė su užkandėliais. Zuzana skrenda į tėvynę, o kiti lieka nusiminę, nes jau skristi taip toli sveikatos nebeužtenka. Plojimais palinkėjom Zuzanai laimingos kelionės.

Pr. Norušienė

Išeivijos lietuvių klierikų studijų fondui $100 aukojo L. Morkūnienė (a.a. Vaclovo Morkūno XIII mirties metinių proga).

Kauno arkivyskupijos *Vaikų dienos centrams* $50 aukojo M. A. Empakeriai (a.a. Michalinos Dausienės X mirties metinių proga).

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI
THE LIGHTS OF HOMELAND
savaitraštis, didelio formato, 8-10 puslapių,
reguliari metinė prenumerata – $45.00,
rėmėjo – $55.00, garbės – $65.00
Naujam prenumeratoriui pirmiems metams – $35.00
(JAV-se amerikietiškais doleriais)
Vardas, pavardė.....
Adresas.....
.....
.....
Siunčiu prenumeratą.....dol., auką.....dol.
Laikraščio adresas:
TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI
2185 Stavebank Rd., Mississauga, ON
L5C 1T3, Canada
Tinklapio adresas: www.tzib.com
El. paštas: tevzib@pathcom.com
Tel.: 905 275-4672 Faksas: 905 290-9802
Norintiems susipažinti TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI siunčiami nemokamai šešias savaites

MONTREALQUE

Kun. Linas Dukšta Vilkaviškio vyskupo R. Norvilos leidimu pasiliks šv. Kazimiero parapijoje iki š.m. spalio mėnesio.

A.a. Vincas Žemaitaitis, 80 m. amžiaus, mirė liepos 6 d. Po gedulinių Mišių Aušros Vartų šventovėje liepos 9 d. palaidotas Mount-Royal kapinėse. Liko žmona Berta, duktė Aleksandra, sūnus Bernardas su žmona, du vaikaičiai bei giminės Lietuvoje ir Kanadoje.

Danguolė Rokuižienė, žinoma Lietuvos žurnalistė, buvo atvykusi iš Niujorko su dukra Migle. Čia turėjo asmeninių reikalų. Šiuo metu ji dirba Jungtinių Tautų Informacijos centre kaip nepriklausoma žurnalistė. **D.S.**

A.a. Petras Gabrys, gyvenęs Montrealyje, *Tėviškės žiburiams* savo testamente paliko $1,000. Leidėjai lieka dėkingi velioniui ir visiems, kurie prisimena mūsų lietuvišką spaudą savo palikimuose.

PADĖKA

Nuoširdžiai dėkojame už mums surengtą

50 METŲ VESTUVINĖS SUKAKTIES JUBILIEJŲ

sūnui Edvardui, marčiai ir vaikaičiams, taip pat seserėčiai Nijolei Šukienei ir Aliui Skrupskiui

Birželio 29 diena buvo staigmena mums. Didelis lietuviškas ačiū kunigui Linui Dukštai už atnaujintus vestuvinius pažadus ir palaiminimą Šv. Kazimiero šventovėje. Mudu niekada negalvojom, kad šitoje pačioje šventovėje teks antrą kartą pakartoti tuos pažadus.

Ačiū parapijietėms ir svečiams, prisidėjusiems prie šventinio stalo, taip pat didelė padėka prisidėjusiems prie dovanos.

Ačiū už atsiųstus sveikinimus ir nuoširdžius linkėjimus.

Dana ir Juozas Mozūraičiai

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.
3907A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE. H1X 1L7
TEL: (514) 722-3545 FAX: (514) 722-3546

LITAS Montrealio lietuvių kredito unija
1475, rue De Sève, Montréal (Québec) H4E 2A8
Tel.: 766-5827 FAX: 766-1349

Kanados Lietuvių Fondas
Lithuanian Canadian Foundation
1 Resurrection Rd. Toronto ON M9A 5G1 tel. 416-889-5531
Remkime lietuvių veiklą Kanadoje!
Remkime Lietuvą!
Remkime per Kanados lietuvių fondą!
Prisiminkime Kanados lietuvių fondą testamentuose ir remkime jį savo aukomis
Raštinės darbo valandos pirmadieniais ir trečiadieniais nuo 11 v.r. iki 3 v.p.p.
Išrašome pakvitavimus atleidimui nuo pajamų mokesčių

Ketinate keliauti - TEIRAUKITĖS
ASTRA SKUPAITĖ-TATARSKY
Jums suteiks informaciją ir pasiūlys geriausią maršrutą geriausiomis kainomis
Lithuanian Airlines GSA
Welcome to Lufthansa
AIR CANADA
POLISH AIRLINES LOT
"BEST WAY TO TRAVEL"
Royal York Plaza, 1500 Royal York Rd., Etobicoke, ON M9P 3B6
Darbo valandos nuo pirmad. iki penktad., 9.30 v.r.- 6 v.v.
Tel: 416 249-7710 416 209-7737 (mobilus)
1-800-715-5767 Fax: 416 249-7749

SKUBIAI REIKALINGA moteris prižiūrėti vyresnio amžiaus žmogų Toronte, pilnu laiku (penkias dienas savaitėje) arba savaitgaliais. Skambinti Marytei tel. 818 216-6831 arba 818 248-6630.

REIKALINGAS KAMBARYS arba mažas butas Toronte netoli požeminio traukinio katalikų gimnazijos mokytojui sekantiems mokslo metams. Skambinti tel. 1-905-385-7278.

CLEAN FOREVER. Valome kilimus, minkštus baldus ir automobilių vidų nauju būdu – sausomis putomis. Kilimas išdžiūna per 1-2 valandas. Labai gera kokybė. Skambinti bet kuriuo laiku tel. 416 503-1687.

"BALTIC TREE SERVICE" – Ar jūsų medžiai bei krūmai apleisti ir reikalingi pagalbos? Paskambinkit ir sutvarkysim viską! Turiu 10 metų patirtį ir garantuoju gerą darbą. Danius Lelis 647 519 2299 (mobilus) arba 905 692-9741.

ATLIEKU staliaus, vidaus sienų (drywall), dažymo, plytelių dėjimo, elektros įvedimo, vandentiekio sistemos įvedimo (plumbing) darbus. Įrengiu pirtis (saunas), dengiu stogus. Skambinti Algiui tel. 905 272-8323. Pager 416 715-4783

Punia Construction Ltd.
NAMŲ REMONTO BENDROVĖ
- **ATLIEKAME: staliaus, dažymo, elektros, vandentiekio, susikabinusių plytų (interlocking), keramikos plytelių klojimo darbus**
- **ĮRENGIAME: rūsius, vonias, virtuves**
- **STATOME: verandas, tvoras**
- **DENGIAME stogus.**

GARANTUOJAME GERĄ DARBO KOKYBĘ
Skambinti
ALVYDUI GRIGUČIUI
tel. (905) 848-9628
nešiojamas (416) 560-0122